

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

CFT-RAPPORT 2022:01

SEMESTER UNDER PANDEMIN

Beteendeförändring och upplevelser hos svenska folket under den första covid-19 sommaren 2020.

John Magnus Roos, Högskolan vid Skövde och Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

CFT-RAPPORT 2022:01

En rapportserie från Centrum för turism vid Göteborgs universitet

ISSN 2003-2188

Summary

The primary purpose of this report is to explore changes in Swedes' Summer vacation after the outbreak of Covid-19 and how these changes relate to well-being.

The report is divided into four parts based on four issues:

- How did the summer vacation in 2020 differ from 2019?
- What factors influenced satisfaction with the summer vacation in 2020?
- What characterize people who went abroad during the summer vacation in 2020?
- How was the summer vacation of 2020 experienced for people who stayed in Sweden, but who usually travel abroad during their summer vacation?

During the first pandemic summer of 2020, the number of leisure trips in Sweden decreased and leisure trips abroad decreased drastically. A smaller proportion of Swedes traveled to experience excitement and fun, while a larger proportion traveled to get away and relax. Visiting relatives and friends during the leisure trip became more popular than during the summer before the pandemic. Overnight stays with relatives and friends were also common.

There are mainly five factors that influenced how satisfied Swedes were with the summer vacation of 2020. The first was the degree of general agreeableness. People with a higher degree of agreeableness were more satisfied with the summer of 2020. This means that they have greater acceptance of following the authorities' advice and recommendations. The second was the degree of general conscientiousness. People with a low degree of conscientiousness were more satisfied with the summer of 2020. This implies that they have less need to plan their summer vacation. The third factor was concern for Covid-19. The less a person worried about Covid-19 when choosing a destination, the more satisfied the person was with the summer vacation. The fourth factor was the duration of the trip. The longer the leisure trip has lasted, the more satisfied the person has been with the summer vacation. The fifth factor was the length of the trip in distance. The farther from home a person has been during the summer vacation, the more satisfied the person has been with the summer vacation.

Characteristic of people who traveled abroad during the summer vacation in 2020 has been young age and high income and education. These people have been more concerned about practical barriers (such as travel bans) than getting sick or spreading Covid-19. Compared to the people who had vacation in Sweden, they were more worried about being welcome at the tourist destination and how other people would judge their travels afterwards. The people who were abroad stated that it was more important to have excitement in life and to improve for themselves, while the people who stayed in Sweden stated that it was more important to focus on society - peace in the world, national security, and equality. The people who chose to go abroad during the summer vacation of 2020 showed a lower degree of neuroticism in their personality than those who stayed in Sweden, which implies that they are less anxious and handle stress better.

Swedes who usually go abroad during the summer vacation, but who stayed in Sweden during the summer of 2020 have both positive and negative experiences. Examples of positive experiences are that they appreciated discovering the local environment, the increased socialization when more people stayed at home, the calm and peace related to social distancing, the beautiful weather, and the improved economy when not going abroad on summer vacation. Examples of negative experiences are loneliness and lack of friends, family and travel experiences. Despite many positive experiences, the conclusions are that Swedes will return to summer vacation abroad as soon as the opportunity arise.

Sammanfattning

Det primära syftet med den här rapporten är att utforska förändringar i svenskarnas sommarsemestrande efter utbrottet av Covid-19 och hur dessa förändringar relaterar till välbefinnande.

Rapporten är uppdelad i fyra delar utifrån fyra frågeställningar:

- Hur skiljer sig sommarledigheten 2020 jämfört med 2019?
- Vilka faktorer påverkade nöjdheten med sommarledigheten 2020?
- Vad kännetecknar personer som valt att åka utomlands under sommarledigheten 2020?
- Hur upplevdes sommaren 2020 hos semestrande i Sverige som annars reser utomland?

Under den första pandemisommaren 2020 minskade antalet fritidsresor i Sverige och semesterresorna utomlands minskade drastiskt. En mindre andel svenskar reste för att uppleva spänning och för att ha roligt, medan en större andel reste för att komma bort och koppla av. Att hälsa på släkt och vänner under fritidsresan blev ett vanligare motiv än under sommaren före pandemin. Även övernattningar hos släkt och vänner var vanligt förekommande.

Det är framförallt fem faktorer som påverkade hur nöjda svenskar var med sommarledigheten 2020. Det första var graden av generell välvillighet. Personer med en högre grad av välvillighet var mer tillfreds med sommaren 2020. Detta innebär att de har större acceptans för att följa myndigheters råd och rekommendationer. Det andra var grad av generell målinriktning. Personer med en låg grad av målinriktning var mer tillfreds med sommaren 2020. Detta innebär att de har mindre behov med att planera sin sommarledighet. Den tredje faktorn var oro för Covid-19. Ju mindre en person oroade sig för Covid-19 vid val av resmål, desto mer tillfreds var personen med sommarledigheten. Den fjärde faktorn var resans varaktighet. Ju längre tid som fritidsresan har bestått, desto mer tillfreds har personen varit med sommarledigheten. Den femte faktorn var resans längd i distans. Ju längre från hemmet som en person varit under sommarledigheten, desto mer tillfreds har personen varit med sommarledigheten.

Kännetecknande för personer som rest utomlands under sommarledigheten 2020 har varit ung ålder och hög inkomst och utbildning. Dessa personer har varit mer oroliga för praktiska hinder (exempelvis reseförbud) än att bli sjuka i eller sprida Covid-19. Jämfört med de personer som semestrade i Sverige, så var de mer oroade för välkommandet på turistdestinationen samt hur andra människor skulle döma deras resande efteråt. De personer som var utomlands uppgav att det var viktigare med spänning i tillvaron och att förbättra för sig själv, medan de personer som stannat i Sverige uppgav att det var viktigare med samhällsfokus - fred i världen, landets säkerhet, och jämlikhet. De personer som valde att semestra utomlands under sommaren 2020 uppvisade en lägre grad av ängslighet i sin personlighet än de som stannade i Sverige, vilket innebär att de är bättre på att hantera stress och oro.

Svenskar som vanligtvis åker utomlands under sommarledigheten men som under 2020 semestrade i Sverige har både positiva och negativa upplevelser relaterade till sommaren 2020. Exempel på positiva upplevelser är att de uppskattade att upptäcka hemmiljön, den ökade socialiseringen då fler stannade hemma, lugnet i det sociala distansrandets kölvatten, det vackra vädret, och den förbättrade ekonomin då utlandssemestern uteblev. Exempel på negativa upplevelser är ensamhet samt saknad av vänner, familj och reseupplevelser. Trots många positiva upplevelser är slutsatserna att utlandssemestern kommer att återupptas om möjlighet ges.

Innehållsförteckning

Summary

Sammanfattning

Tack!.....	5
Inledning.....	6
1. Hur skiljer sig sommarledigheten 2020 jämfört med 2019?	7
1.1 Syfte	7
1.2 Metod	7
1.3 Resultat.....	8
1.3.1 Beteendeförändring	8
1.3.2 Förändrade motiv	9
1.3.3 Förändrade aktiviteter	10
1.3.4 Förändrade färdssätt.....	11
1.3.5 Förändrat boende.....	12
1.4 Avslutande reflektion	13
2. Vilka faktorer påverkade nöjdheten med sommarledigheten 2020?.....	15
2.1 Syfte	155
2.2 Metod	155
2.3 Resultat.....	166
2.4 Avslutande reflektion	188
3. Vad kännetecknar personer som valt att åka utomlands under sommarledigheten 2020? ...	19
3.1 Syfte	199
3.2 Metod	2020
3.3 Resultat.....	211
3.3.1 Demografiska-, geografiska och socioekonomiska faktorer	211
3.3.2 Psykologiska faktorer.....	211
3.3.2.1 Oro.....	211
3.3.2.2 Värderingar.....	222
3.3.2.3 Personlighet.....	233
3.4 Avslutande reflektion	244
4. Hur upplevdes sommaren 2020 hos semestrande i Sverige som annars reser utomland? .	255
4.1 Syfte	255
4.2 Metod	255
4.3 Resultat.....	266
4.3.1 Positiva upplevelser.....	266

4.3.2 Negativa upplevelser	299
4.3.3 Blickar framåt.....	301
4.4 Avslutande reflektion	322
5. Slutsatser och övergripande reflektion.....	33
5.1 Slutsatser	33
5.2 Övergripande reflektion	34
Bilagor	
Bilaga 1: Beräkningar	
Bilaga 2: Enkätfrågor från Tillväxtverket/SCB för forskningsfråga 1	
Bilaga 3: Enkätfrågor från webbenkäten (Roos webbpanel för coronaviruset) för forskningsfråga 1	
Bilaga 4: Enkätfrågor från webbenkäten (Roos webbpanel för coronaviruset) för forskningsfråga 2	
Bilaga 5: Enkätfrågor från webbenkäten (Roos webbpanel för coronaviruset) för forskningsfråga 3	
Bilaga 6: Rekryteringsfrågor, intervjufrågan och intervjuguide för forskningsfråga 4	
Referenser.....	567

Tack!

Rapporten är finansierad av Mistra Sustainable Consumption och utlysningen ”Urgent grant in times of Covid-19”, Centrum för turism vid Handelshögskolan Göteborgs universitet.

Först och främst vill jag tacka Jörgen Larsson vid Fysisk resursteori, Chalmers tekniska högskola och Erik Lundberg vid Centrum för turism, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, som varit ett gott stöd under hela processen, från projekttid till rapportskrivning.

Jag vill tacka Abboud Ado och Annete Myhr vid Tillväxtverket för sekundärdata relaterad till den första delen av rapporten. Jag vill tacka Anneli Kamb, Skolan för arkitektur och samhällsbyggnad, KTH, för diskussion kring denna data. Vidare vill jag tacka Qualtrics för datainsamling relaterad till ”Roos webb-panel om coronaviruset” som använts till rapportens samtliga delar. Tack till alla respondenter som svarat på enkäten. Framförallt vill jag tacka de sju intervjupersonerna som möjliggjorde den fjärde och sista delen av rapporten.

Det pågående projektet har presenterats under tre seminarier: Ett lunchseminarium med Konsumtionsgruppen den 21 oktober 2021 vid Chalmers tekniska högskola, ett diskussionsmöte med Mistra Sustainable Consumption den 16 november 2021, och ett öppet lunchseminarium den 1 december anordnat av Centrum för turism, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet. Jag är tacksam för synpunkter i samband med dessa presentationer.

Jag vill tacka Jonas Nässén, Fysisk resursteori, Chalmers tekniska högskola för råd relaterad till statistisk dataanalys.

Tack Tommy D Andersson och John Armbricht, båda verksamma vid Centrum för turism vid Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, för värdefulla kommentarer i rapportens slutskede.

Jag vill tacka programcheferna vid Mistra Sustainable Consumption för deras engagemang i rapporten. Tack Karin Bradley och Åsa Svenfelt, båda vid Skolan för arkitektur och samhällsbyggnad, KTH.

Slutligen vill jag också tacka Tarja Susi, min avdelningschef vid Högskolan i Skövde, för att hon administrativt möjliggjort denna forskning vid Högskolan i Skövde.

/ John Magnus Roos, 2022-03-03

Inledning

Liksom i andra länder drabbades besöksnäringen i Sverige av en plötslig efterfrågekras genom utbrottet av Covid-19. Detta fick till följd att turismkonsumtionen i Sverige minskade med 38 procent 2020 jämfört med 2019 (Tillväxtverket, 2020). Under 2021 har det skett en återhämtning inom den svenska turismsektorn. Sommaren 2021 spenderade svenskarna fler nätter på kommersiella boendeanläggningar (hotell, stugbyar, vandrarhem, campingplatser och kommersiellt förmedlande privata stugor och lägenheter) i Sverige jämfört med sommaren 2019, före pandemin. Sommaren 2020, den första sommaren med Covid-19, var emellertid en sommar då många valde att stanna hemma och varken resa på utlandssemester eller någon längre fritidsresa i Sverige. Trots att utlandssestrandet minskade radikalt under sommaren 2020 så minskade även de svenska gästnätterna vid kommersiella boendeanläggningar med 14 procent (Tillväxtverket 2021).

Det primära syftet med den här rapporten är att utforska förändringar i svenskarnas semesterande efter utbrottet av Covid-19 och vad som bidrar till välbefinnande i sestrandet. Syftet kan delas upp i fyra specifika frågeställningar:

1. Hur skiljde sig sommarledigheten 2020 jämfört med 2019?
2. Vilka faktorer påverkade nöjdheten med sommarledigheten 2020?
3. Vad kännetecknar personer som valde att åka utomlands under sommarledigheten 2020?
4. Hur upplevdes sommaren 2020 hos semesterande i Sverige som annars reser utomlands?

Rapporten är uppdelad i fyra delar utifrån ovan frågeställningar. Respektive del består av syfte, metod, resultat och avslutande reflektion. På slutet dras slutsatser utifrån rapportens fyra delar och det ges en mer övergripande reflektion.

Samtliga delar utgår från empiri där respondenter har fått komma till tals. Gemensamt för de respondenter som ingår i denna rapport är att de vid deltagandet kände till Covid-19 samt att de haft någon sommarledighet under 2020. I stort sett alla tillfrågade uppfyllde dessa två kriterier.

1. Hur skiljde sig sommarledigheten 2020 jämfört med 2019?

1.1 Syfte

Denna frågeställning syftar till att undersöka om sommarledigheten 2020 skiljde sig från sommarledigheten 2019 utifrån val av resmål, huvudsakligt syfte med resa, deltagande i aktiviteter under resan, boende vid övernattning och färdssätt till och från resmålet. Ett särskilt fokus kommer att riktas på resmål utanför Sverige. Resultaten kan användas inom turistnäringen för att förstå förändrade behov som underlag för strategiarbete och kommunikation. Vidare kan resultaten användas för att förstå hur olika delar av turistnäringen har påverkats av Covid-19. Analysen kan även bidra till förståelsen av större frågor relaterade till smittspridning och klimatpåverkan under pandemin, då många aspekter som behandlas relaterar till underliggande motiv för resande.

1.2 Metod

För att besvara den första frågeställningen jämförs primärdata från en webbpanel 2020 ("Roos webbpanel om coronaviruset"¹) med sekundärdata från en enkätundersökning om svenska befolkningens resvanor under år 2019 ("Undersökning om resor i Sverige och utomlands") som genomfördes av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Tillväxtverket (Roos, 2020; SCB, 2020).

Båda undersökningarna har haft som målsättning att representera den svenska befolkningen utifrån ålder, kön och boenderegion. Båda undersökningarna möjliggör också en uppdelning i fritidsresor i Sverige och fritidsresor utomlands. För att möjliggöra jämförelser har frågekonstruktionen i webbpanelen anpassats efter Tillväxtverkes undersökning. Den komparativa analysen mellan sommaren 2019 och 2020 omfattar resmål, motiv, aktiviteter, boendeform och transportmedel. I denna analys presenteras först fritidsresor i Sverige och därefter fritidsresor utomlands.

Det föreligger några metodskillnader i de två undersökningarna (Roos webbpanel om coronaviruset och Tillväxtverkets undersökning) som bör beaktas då de jämförs:

- I webbpanelen kunde respondenterna enbart besvara en webbenkät. I Tillväxtverkets undersökning fick respondenterna själva välja mellan att besvara en pappersenkät eller en webbenkät (SCB, 2020).
- I Tillväxtverkets undersökning ingick personer 15-74 år, medan det i webbpanelens undersökning ingick personer 18-85 år. Medelåldern och åldersfördelningen är emellertid ungefär samma mellan de två undersökningarna (bilaga 1).
- I webbpanelen för 2020 svarade respondenterna på frågor om resan längst från hemmet (bilaga 3). I Tillväxtverkets undersökning svarade respondenten på frågor om sin senaste resa under referensmånaden (bilaga 2). För ungefär 81 procent av de som

¹ "Roos webb-panel om coronaviruset" är en befolkningsrepresentativ opinionsundersökning som består av nio frågeomgångar. Fältarbetet för webb-panelen var 22 april – 9 december 2020. Totalt har 2024 personer ingått i panelen. Under tre frågeomgångar (28 september – 9 december) inkluderades frågor om sommarledigheten 2020. Det är dessa frågor som ligger till grund för denna rapport. Totalt ingick 610 personer i dessa tre frågeomgångar.

besvarat Tillväxtverkets undersökning så är den senaste resan också den längsta resan under referensmånaden (Bilaga 1).

- I webbpanelen för 2020 svarade respondenterna på frågor om sitt resande under hela sommaren 2020 (1 juni – 31 augusti) (bilaga 3). I Tillväxtverkets undersökning för sommarmånaderna 2019 svarade respondenten på frågor om sitt resande under en specifik referensmånad (med juni, juli eller augusti). Det är troligt att respondenterna i Tillväxtverkets undersökning gjort en längre resa under någon av de övriga två sommarmånaderna jämfört med referensmånaden. Då det är mer sällsynt med fler än en fritidsresa utomlands än inom landet, så torde tillförlitligheten överlag vara större i jämförelserna av fritidsresor utomlands.

Sammantaget innebär metodskillnaderna att undersökningarna inte är direkt jämförbara, då respondenterna i webbpanelens undersökning i större utsträckning svarar på fritidsresor under sommaren längre ifrån hemmet. Olikhet mellan grupperna har föranlett att statistiska test inte har använts för att analysera skillnader mellan de två åren. Förhoppningen är att den deskriptiva statistiken trots olikheterna mellan de två grupperna kan indikera några viktiga skillnader i motiv, aktiviteter, boendeform och transportmedel för svenskar under sommaren 2019 (före Covid-19) och sommaren 2020 (första sommaren med Covid-19).

Värt att poängtera är att metodskillnaderna inte påverkar beteendeförändringar i form av antalet fritidsresor eller andelen personer som har varit utomlands, då dessa frågor i båda undersökningarna är mer generella och inte härrör sig till ”den senaste resan” eller ”resan längst ifrån hemmet” i respektive undersökning.

1.3 Resultat

1.3.1 Beteendeförändring

Antalet fritidsresor² har minskat med 23 procent från 2019 till 2020. Under sommaren 2020 gjorde svenskarna i genomsnitt 1 fritidsresa per sommarmånad. Motsvarande siffra för 2019 var 1,3 (Tabell 1). Detta innebär att svenskarna i genomsnitt genomförde ungefär 1 fritidsresa mindre sommaren (1 juni – 31 augusti) 2020 jämfört med sommaren 2019. Andelen av befolkningen som varit utomlands under en genomsnittlig sommarmånad minskade från 17,3 procent 2019 till 3,7 procent 2020 (tabell 1).

Tabell 1. Förändringar i antal fritidsresor och andel av befolkningen som semestrat utomlands

	2019 (N=3898)	2020 (N=583)
Antal fritidsresor per månad	1,3	1,0
Andel som varit utomlands på semestern per månad	17,3%	3,7%

Kommentar: Data från ”Resor i Sverige och utomlands juni/juli/augusti 2020” (SCB, 2020) och ”Roos webbpanel om coronaviruset” (Roos, 2020). Enkätfrågor och beräkningar framgår av bilaga 1-3.

² Med fritidsresa menas en resa som görs på fritiden till ett resmål utanför den vanliga omgivningen där personen brukar vistas, exempelvis resor till fritidshuset och resor för att besöka släkt och vänner. Fritidsresor inkluderar inte kortare resor som görs ofta och regelbundet varje vecka.

Under 2021 ersatte svenskarna i stor utsträckning resmål på kontinenten med resor i Norden (tabell 2).

Andelen svenskar som övernattade under fritidsresor i Sverige och utomlands minskade. Under 2019 var det 96,4 procent som övernattade under fritidsresan i Sverige. Motsvarande siffra 2020 var 66,8 procent. Beträffande fritidsresor utomlands var det 94,4 procent som övernattade 2019 och 86,8 procent som övernattade 2020.

Tabell 2. Förändring av resmål utomlands under sommarledigheten

	2019 (N=864)	2020 (N=53)
Norden	29,6%	45,3%
Övriga Europa	65,0%	49,1%
Utanför Europa	5,4%	5,7%

Kommentar: Data för 2019 från "Resor i Sverige och utomlands juni/juli/augusti 2020" (SCB, 2020). Data för 2020 från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Enkätfrågor framgår av bilaga 2 och 3.

1.3.2 Förändrade motiv

Det huvudsakliga syftet med en fritidsresa är att vara med vänner och familj, oavsett om resmålet är Sverige eller utomlands eller om resan ägde rum 2019 eller 2020 (Tabell 3 och 4). Det har emellertid skett en hel del förändringar beträffande det huvudsakliga syftet med resan mellan 2019 och 2020. Vidare är det anmärkningsvärt att mönstret för förändringarna är likartade oavsett om fritidsresan sker inom eller utom landet. En stor förändring i huvudmotiv mellan åren är att fler uppgav "Byta miljö, komma bort" år 2020 jämfört med 2019, framförallt beträffande fritidsresor utomlands (Tabell 4). En större andel uppgav också "Lugn och ro, avkoppling" 2020 jämfört med 2019 (Tabell 3 och 4). En annan stor förändring var att "Uppleva spänning, ha roligt" var vanligare som huvudmotiv 2019 än 2020 (Tabell 3 och 4). Det var också fler som primärt motiverade resan med "Uppleva och lära mig nya saker" år 2019 än 2020, särskilt bland dem som reste utomlands (Tabell 4).

Tabell 3. Förändrade huvudmotiv för fritidsresor i Sverige

Huvudsakligt syfte med resan	2019 (N=3034)	2020 (583)
Lugn och ro, avkoppling	18,5%	24,3%
Uppleva spänning, ha roligt	11,2%	4,3%
Att vara med vänner/familj	56,2%	54,9%
Byta miljö, komma bort	9,3%	13,3%
Uppleva och lära mig nya saker	4,8%	3,2%

Kommentar. Data för 2019 från "Resor i Sverige och utomlands juni/juli/augusti 2020" (SCB, 2020). Data för 2020 från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Enkätfrågor framgår av bilaga 2 och 3.

Tabell 4. Förändrade huvudmotiv för fritidsresor utomlands

Huvudsakligt syfte med resan	2019 (N=864)	2020 (N=53)
------------------------------	--------------	-------------

Lugn och ro, avkoppling	21,8%	30,0%
Uppleva spänning, ha roligt	17,5%	8,0%
Att vara med vänner/familj	40,5%	38,0%
Byta miljö, komma bort	11,5%	22,0%
Uppleva och lära mig nya saker	8,8%	2,0%

Kommentar. Data för 2019 från "Resor i Sverige och utomlands juni/juli/augusti 2020" (SCB, 2020). Data för 2020 från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Enkätfrågor framgår av bilaga 2 och 3.

1.3.3 Förändrade aktiviteter

Det har skett en hel del förändringar i de aktiviteter som svenskar ägnar sig åt under fritidsresor 2020 jämfört med 2019. Förändringarna i aktiviteter är liknande för fritidsresor i Sverige och utomlands (tabell 5 och 6). Aktiviteter som minskat kraftigt är "Kulturevenemang, museer och utställningar" och "Nöjen, underhållning, nattliv". Aktiviteten "Besöka släkt och vänner" har ökat kraftigt. Det är värt att notera att allt färre ägnar sig åt "Motion och friluftsliv" och att "Uppleva naturen" 2020 jämfört med 2019, framförallt beträffande "Motion och friluftsliv" utomlands. En större andel av fritidsresorna betraktas också som inköpsresor under 2020 jämfört med 2019, framförallt resor till utlandet.

Tabell 5. Förändrade aktiviteter under fritidsresor i Sverige

Aktiviteter under fritidsresan	2019 (N=3034)	2020 (N=583)
Sol och badaktiviteter	32,1%	20,9%
Kulturevenemang, museer och utställningar	17,6%	6,4%
Delta i kultur- eller idrottsevenemang	9,0%	2,3%
Nöjen, underhållning, nattliv	14,4%	6,7%
Motion och friluftsliv	18,3%	15,2%
Uppleva naturen	34,1%	24,0%
Matupplevelse	7,3%	11,2%
Besöka släkt och vänner	17,3%	31,5%
Shopping, inköpsresa	4,6%	7,2%
Vistelse i eget fritidshus	5,7%	5,2%
Utbildning, studier, kurser	4,0%	0,8%
Hälsa, spa, kurort	5,6%	1,8%
Uppleva stadsmiljö	8,5%	3,7%

Kommentar. Data för 2019 från "Resor i Sverige och utomlands juni/juli/augusti 2020" (SCB, 2020). Data för 2020 från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Enkätfrågor framgår av bilaga 2 och 3.

Tabell 6. Förändrade aktiviteter under fritidsresor utomlands

Aktiviteter under fritidsresan	2019 (N=864)	2020 (N=53)
Sol och badaktiviteter	52,0%	45,3%
Kulturevenemang, museer och utställningar	32,2%	17,0%
Delta i kultur- eller idrottsevenemang	8,5%	5,7%
Nöjen, underhållning, nattliv	26,3%	11,3%
Motion och friluftsliv	20,8%	9,4%
Uppleva naturen	34,3%	26,4%
Matupplevelse	17,7%	18,9%
Besöka släkt och vänner	11,1%	32,1%
Shopping, inköpsresa	6,4%	18,9%
Vistelse i eget fritidshus	2,7%	5,7%
Utbildning, studier, kurser	12,2%	1,9,0%
Hälsa, spa, kurort	5,9%	7,5%
Uppleva storstadsmiljö	15,0%	11,3%

Kommentar. Data för 2019 från "Resor i Sverige och utomlands juni/juli/augusti 2020" (SCB, 2020). Data för 2020 från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Enkätfrågor framgår av bilaga 2 och 3.

1.3.4 Förändrade färdssätt

Huvudsakligt transportmedel under fritidsresorna i Sverige har inte förändrats i någon större omfattning. Det har skett en minskning av flyg och passagerarbåt, men dessa två transportmedel hade små andelar redan före pandemin (tabell 7). Beträffande transportmedel under fritidsresorna utomlands så har pandemin fört med sig större förändringar. De stora förändringarna är att andelen resenärer som använder flyg som huvudsakligt transportmedel under fritidsresan har minskat kraftigt medan andelen resenärer som använder bil som huvudsakligt transportmedel under fritidsresan har ökat (tabell 8).

Tabell 7. Förändrade transportmedel för fritidsresor i Sverige

Transportmedel	2019 (N=3034)	2020 (N=583)
Flyg	2,4%	0,9%
Passagerarbåt	2,9%	0,7%
Tåg	10,3%	10,6%
Buss	3,2%	4,6%
Bil	77,6%	76%
Annat	3,7%	7,2%

Kommentar. Data för 2019 från "Resor i Sverige och utomlands juni/juli/augusti 2020" (SCB, 2020). Data för 2020 från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Enkätfrågor framgår av bilaga 2 och 3. Kategorin "Bil" inkluderar "Personbil", "Hyrbil", "Husbil", "Bil+husvagn". Kategorin "Annat" inkluderar "Fritidsbåt", "MC", "Annat".

Tabell 8. Förändrade transportmedel för fritidsresor utomlands

Transportmedel	2019 (N=864)	2020 (N=53)
----------------	--------------	-------------

Flyg	52,5%	35,8%
Passagerarbåt	6,1%	9,4%
Tåg	6,9%	7,5%
Buss	2,3%	0,0%
Bil	28,6%	47,3%
Annat	3,6%	0,0%

Kommentar. Data för 2019 från "Resor i Sverige och utomlands juni/juli/augusti 2020" (SCB, 2020). Data för 2020 från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Enkätfrågor framgår av bilaga 2 och 3. Kategorin "Bil" inkluderar "Personbil", "Hyrbil", "Husbil", "Bil+husvagn". Kategorin "Annat" inkluderar "Fritidsbåt", "MC", "Annat".

1.3.5 Förändrat boende

Andelen resenärer som väljer hotell och vandrarhem under fritidsresan är relativt oförändrad (Tabell 9 och 10). De stora förändringarna i boende såväl i Sverige som utomlands är att en allt större andel av resenärerna övernattade hos släkt och vänner under 2020 jämfört med 2019. För fritidsresor i Sverige är det en mindre andel som använder eget boende (fritidshus eller lägenhet) som boendeform 2020 jämfört med 2019 (Tabell 9). För fritidsresor utomlands är mönstret det omvända – att en större andel resenärer använder sig av eget boende 2020 jämfört med 2019 (Tabell 10). Andelen svenskar som använder hyrt boende (exempelvis airbnb) utomlands är betydligt mindre under sommaren 2020 än 2019.

Tabell 9. Huvudsaklig boendeform under fritidsresor i Sverige

Huvudsaklig boendeform	2019 (N=3034)	2020 (N=583)
Hotell och vandrarhem	21,8	23,1
Camping	11,4	10,3
Hyrat boende	8,7	11,0
Eget boende	18,9	12,1
Släkt och vänner	35,9	40,4
Annat boende	3,3	3,1

Kommentar. Data för 2019 från "Resor i Sverige och utomlands juni/juli/augusti 2020" (SCB, 2020). Data för 2020 från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Enkätfrågor framgår av bilaga 2 och 3. Kategorin "Hotell och vandrarhem" inkluderar "Hotell" och "Vandrarhem". Kategorin Camping inkluderar "Camping (betald)" och "Fri Camping (ej betald)".

Tabell 10. Huvudsaklig boendeform under fritidsresor utomlands

Huvudsaklig boendeform	2019 (N=864)	2020 (N=53)
Hotell och vandrarhem	48,8	47,8
Camping	6,8	10,9
Hyrat boende	19,5	6,5
Eget boende	7,1	10,9
Släkt och vänner	15,8	23,9
Annat boende	2,0	0,0

Kommentar. Data för 2019 från "Resor i Sverige och utomlands juni/juli/augusti 2020" (SCB, 2020). Data för 2020 från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Enkätfrågor framgår av bilaga 2 och 3. Kategorin "Hotell och vandrarhem" inkluderar "Hotell" och "Vandrarhem". Kategorin Camping inkluderar "Camping (betald)" och "Fri Camping (ej betald)".

1.4 Avslutande reflektion

Under sommaren 2020 skedde det färre fritidsresor än under sommaren 2019, framförallt beträffande fritidsresor utomlands. Det var en större andel svenskar som inte övernattade under sina fritidsresor och resmålen utomlands ändrades från kontinentala Europa till Norden. Det huvudsakliga syftet med fritidsresan och aktiviteter under resan förändrades med pandemin. Under pandemin har huvudmotivet med fritidsresan i allt större utsträckning varit att fly vardagen (eskapism) och att koppla av. På så vis tycks pandemin inneburit att det skett en återgång i turistens så kallade resekarriär (Lundberg, 2015; Pearce & Lee, 2005), som delvis baseras på Maslows behovshierarki. Resekarriären utgår från att turisten är motiverad att uppleva nya saker och att hela tiden utveckla sig själv och sitt resande. Under pandemin tycks det ha skett en återgång till mer basala motiv som avkoppling och att byta miljö från hemmet. Fritidsresorna under pandemin har i större utsträckning (än fritidsresorna före pandemin) handlat om att bryta vardagstristessen än att uppleva nya saker. Även aktiviteterna har förändrats under pandemin. Nöjesaktiviteter och kulturaktiviteter har minskat kraftigt under pandemin, medan en allt större andel svenskar besöker släkt och vänner under fritidsresan. Att besöka släkt och vänner var den aktivitet som flest svenskar ägnade sig åt under fritidsresorna i Sverige sommaren 2020. Det var också en större andel av resenärerna som övernattade hos släkt och vänner i relation till andra boendeformer under 2020 jämfört med 2019.

Andelen resenärer som väljer hotell och vandrarhem under fritidsresan är relativt oförändrad (tabell 9 och 10). Trots detta har hotellnäringen drabbats hårt av pandemin. Detta kan förklaras av färre inrikes fritidsresor med övernattnings samt kraftig minskning av inresande från utlandet (Roos, 2020). En större andel av de personer som varit utomlands har använt bil som främsta färdmedel medan en mindre andel har använt flyg (tabell 8). En sådan övergång är positiv utifrån ett ekologiskt hållbarhetsperspektiv, då bilresor har mindre klimatbelastning

än flygresor (Larsson & Nässén, 2019). En sådan övergång är förmodligen relaterat till att Norden i större utsträckning har ersatt övriga Europa som resmål 2020 jämfört med 2019.

I metoden redogörs för olikheter mellan de två jämförelsegrupperna (2019 respektive 2020) beträffande bland annat frågekonstruktion och urvalsstorlek. Då statistiska test inte genomförts för att jämföra grupperna bör de skillnader som rapporteras här tolkas med försiktighet.

2. Vilka faktorer påverkade nöjdheten med sommarledigheten 2020?

2.1 Syfte

Sommaren 2020, den första Covid-19 sommaren, var annorlunda på många sätt. Den andra frågeställningen syftar till att undersöka vilka faktorer som påverkade hur tillfreds, nöjd eller lycklig en person var med denna speciella sommar, med fokus på fritidsresor som genomförts och oro för Covid-19.

Då resor kan relateras till både smittspridning av Covid-19 och klimatbelastning så är det särskilt intressant att undersöka relationen mellan nöjdhet och fritidsresor i termer av antal resor, fysiskt avstånd, varaktighet samt om personen rest utomlands. Eftersom Sverige till skillnad från många andra länder inte haft en lock-down utan förlitat sig mer till svenskarnas goda omdöme att hantera pandemin, så ämnar vi också inkludera individuella skillnader i form av personlighet. Det personlighetsmodell som används är femfaktormodellen. Personlighetspsykologi kan användas för att förstå skillnader i människors beteenden (Chamorro-Premuzic, 2012). Femfaktormodellen är en väletablerad modell för att klassificera personlighet (Chamorro-Premuzic, 2012; Costa & McCrae, 1992). Modellen utgår från fem personlighetsdrag som människor har mer eller mindre av:

1. Öppenhet, med polerna fantasifull kontra konventionell.
2. Målinriktning, med polerna lat kontra disciplinerad.
3. Utåtriktning, med polerna introvert kontra extravert.
4. Välvillighet, med polerna misstänksamhet kontra hjälpsamhet.
5. Ängslighet, med polerna orolig kontra lugn.

2.2 Metod

För att besvara den andra frågeställningen har data från ett befolkningsrepresenativt urval utifrån kön, ålder och boenderegion samlats in genom undersökningsföretaget Qualtrics. Undersökningen benämns "Roos webb-panel om coronaviruset" (Roos, 2020). Perioden för fältarbetet var 28 september – 9 december, 2020. Totalt besvarades webbenkäten av 610 personer som registrerat sig som paneldeltagare hos Qualtrics. Kriterierna för urvalet har varit enligt följande:

- Kön: Män 50,4%; Kvinnor 49,6%
- Ålder: 18-29 19,9%; 20-49 33,4%; 50-64 23,6%; 65-85 23,1%.
- Boenderegion: Norrland 17%; Svealand 38%; Götaland 45%.

Då oseriösa svar exkluderats genom kontrollfrågor och orealistisk svarstid kvarstår 583 personer. De personer som ingår i analysen skiljer sig därför marginellt från urvalskriterierna och den svenska befolkningen:

- Kön: Män 47,3%; Kvinnor 52,7%
- Ålder: 18-29 17,5%; 20-49 32,1%; 50-64 25,7%; 65-85 24,7%.
- Boenderegion: Norrland 15,1%; Svealand 39,3%; Götaland 45,6%.

De personer som ingår i denna del av rapporten är samma som de respondenter som ingår i rapportens första del för år 2020 (se exempelvis tabell 1).

Det statistiska test som används för att besvara frågeställningen är en multipel linjär regressionsanalys. De oberoende variablerna personlighet, oro för Covid-19 och faktorer relaterade till fritidsresor. Personlighet mäts med en kortskala för Femfaktormodellen med två enkätfrågor för varje faktor. I analysen används medelvärden av dessa två frågor (Rammstedt & John, 2007). Efter en utvärdering av ett antal kortskalor för personlighet så ansåg SOM-institutet vid Göteborgs universitet att detta instrument är mest lämpat för befolkningsrepresentativa studier som denna (Gunnarsson et al., 2015). Oro för Covid-19 mäts med frågan ”Vart jag har varit under sommarledigheten har påverkats av oro för coronapandemin i allmänhet” på en femgradig skala från ”Stämmer absolut inte” (1) till ”Stämmer absolut” (5). Faktorer relaterade till fritidsresor mäts med fyra frågor; den längsta resans varaktighet i antal nätter (öppet svar), den längsta resans avstånd i antal kilometer (öppet svar), antal fritidsresor under sommaren (öppet svar), om personen varit utomland (”ja” eller ”nej”). Den beroende variabeln är nöjdhet med sommarledigheten 2020. Den beroende variabeln mäts med frågan ”På det hela taget, hur nöjd är du med ledigheten sommaren 2020 (1 juni-31 augusti)” på en fyrgradig skala från ”Inte alls nöjd” till ”Väldigt nöjd”. Fullständiga enkätfrågor för den andra forskningsfrågan samt beräkningar framgår av bilaga 4.

Det föreligger några metodaspekter som bör beaktas då resultaten tolkas:

- Datainsamlingen skedde 28 september 2020 till 9 december 2020. Det kan föreligga minnesfel då respondenterna svarar på frågor relaterade till sommaren 2020 (1 juni 2020 – 31 augusti 2020).
- En kortskala för personlighet har brister.
- Oro för Covid-19 analyseras enbart med en fråga (singel-item).
- Beroendevariabeln mäts med en fråga (singel-item) och enbart fyra skalsteg som kanske inte fångar den variation som finns.

2.3 Resultat

Hur tillfreds respondenten har varit med sommarledigheten 2020 är negativt associerat till graden av ängslighet i personligheten och oron för Covid-19 när resmålet bestäms. Tillfredsställelse med sommarledigheten 2020 är positivt associerat till graden av välvillighet, den längsta fritidsresans varaktighet och avstånd i kilometer och antalet fritidsresor under sommaren (tabell 11). Då variablerna inkluderas samtidigt så är det fem faktorer som påverkar tillfredsställelsen med sommaren 2020: (1) Hög grad av välvillighet, (2) Låg grad av målinriktning, (3) Låg grad av oro för Covid-19, (4) Lång varaktighet i tid av fritidsresa, (5) Lång distans i avstånd av fritidsresa (tabell 12).

Tabell 11. Korrelation mellan kvantitativa variabler för den andra forskningsfrågan

	M	SD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Nöjdhet	2,96	0,79										
2. Ålder	48,67	17,32	0,02									
3. Öppenhet	3,20	0,93	0,03	-.12*								
4. Målinriktning	3,62	0,78	-.03	.12*	-.04							
5. Utåtriktning	3,21	0,95	.06	.17*	.03	.24*						
6. Väl villighet	3,57	0,72	.15*	.06	.04	.17*	.14*					
7. Ängslighet	2,77	1,03	-.11*	-.22*	.12*	-.31*	-.37*	-.24*				
8. Oro för Covid-19	3,59	1,12	-.18*	-.03	.07	.04	-.00	.01	.18*			
9. Resans varaktighet	5,4	12,5	.16*	.04	.03	.05	.05	.06	-.02	-.05		
10. Resans distans	350	895	.12*	-.11*	.03	.03	.07	.00	-.07	-.01	.21*	
11. Antal resor	3,1	7,2	.12*	-.05	-.02	-.02	.04	-.01	-.04	-.04	.14*	.05

Kommentar. Data från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Signifikansnivåer:

* $p < 0,01$. Enkätfrågor framgår av bilaga 4.

Tabell 12. Faktorer som påverkar nöjdheten med sommarledigheten 2020.

Oberoende variabler	B	SE B	ß
Kontrollvariabler			
Ålder	0,00	0,00	0,04
Kön	0,00	0,08	0,00
Region			
Norrland (ref. Götaland och Svealand)	0,05	0,11	0,02
Svealand (ref. Götaland och Norrland)	-0,06	0,08	-0,04
Personlighet			
Öppenhet	0,05	0,04	0,06
Målinriktning*	-0,10	0,05	-0,10
Utåtriktning	0,00	0,04	0,01
Väl villighet**	0,16	0,05	0,15
Ängslighet	-0,02	0,04	-0,02
Oro för Covid-19**	-0,10	0,03	-0,14
Faktorer relaterade till fritidsresor			
Varaktighet, längsta resa*	0,01	0,00	0,11
Destinationens avstånd, längsta resa*	0,00	0,00	0,07
Antal fritidsresor [‡]	0,01	0,00	0,07
Utlandsresa	0,04	0,16	0,02

Kommentar. Data från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Enkätfrågor framgår av bilaga 4. Signifikansnivåer: [‡] $p < 0,1$, * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$.

2.4 Avslutande reflektion

Personer med hög grad av välvilja är mer nöjda med sommarledigheten. Kanske har de i högre grad anpassat sig till Covid-19? Personer med hög grad av välvilja lyder myndigheter mer än andra och har exempelvis visat sig bättre på social distansering under Covid-19 (Roos, 2020b).

Det tycks primärt vara resans varaktighet som avgör hur nöjd resenären är med resan, snarare än resans längd i distans, antal fritidsresor eller om personen varit utomlands eller inte. Att det är varaktigheten som är det centrala för tillfredsställelse går emot tidigare forskning på området, som exempelvis visar att ytterligare en extra dag på stranden inte bidrar särskilt mycket till tillfredsställelse efter en vecka, utan att det snarare är upplevelsens höjdpunkt som bidrar till tillfredsställelsen (Kahneman, 2011). Det kan tänkas att inget av de fyra måtten fångar resans höjdpunkt särskilt bra och att det därför är resans varaktighet som utifrån vår analys framstår som det mest väsentliga för nöjdheten med sommarledigheten? Det kan också tänkas att resultaten är relaterade till den specifika sommaren 2020 då mycket tycktes handla om att ta det lugnt och komma bort från hemmet (se första delen relaterad till första forskningsfrågan) snarare än att uppleva nya saker. Utifrån ett sådant resonemang är det rimligt att en längre sammanhängande period från hemmet bidrar till detta lugn, och avbrott från vardagen.

Det är värt att notera att resans varaktighet korrelerar positivt med både resans distans och antalet fritidsresa. Detta innebär att personer som under sommaren 2020 valt att vara borta länge i tid också reser längre i distans samt att de reser mer frekvent. Det föreligger alltså en samvariation mellan variablerna. Om vi i analysen ovan (tabell 12) exkluderar varaktighet så påverkar både distans i avstånd och antal resor nöjdheten positivt ($p < .05$). Om vi exkluderar avstånd i distans så har även utlandsresa en positiv inverkan på nöjdheten med sommaren. Men det är alltså inte om personen varit utomlands eller inte som påverkar nöjdheten med sommaren 2020, utan primärt hur länge personen varit borta från hemmet och sekundärt hur långt ifrån hemmet som personen har varit (oavsett om personen varit utomlands eller inte).

3. Vad kännetecknar personer som valde att åka utomlands under sommarledigheten 2020?

3.1 Syfte

I vanliga fall så reser svenska folket mycket utomlands under sin sommarledighet, men så var det alltså inte under sommaren 2020. Trots detta så fanns det personer som valde att åka utomlands, vilket kan tyckas märkligt med tanke på den pandemi som pågick, myndigheters uppmaningar och rekommendationer om att semestra hemma samt den osäkerhet som fanns relaterad till utländska resmål, exempelvis reseförbud och karantäner. Syftet med denna frågeställning är att försöka besvara vilka personer som valde att korsa landsgränser under dessa förutsättningar. Även om inhemska avstånd många gånger kan vara längre, så betraktar vi det ändå som ett speciellt förfarande att semestra utomlands under de omständigheter som rådde sommaren 2020. Ett särskilt fokus kommer att läggas på psykologiska faktorer i termer av personlighet, värderingar och oro relaterad till Covid-19.

Personlighet studeras med hjälp av femfaktormodellen (Se del 2). Värderingar studeras framförallt med Milton Rokeachs (1973) teori om mänskliga värden. Rokeach urskilde 18 terminala och 18 instrumentella värderingar som han betraktade som universella och allmängiltiga för mänskligheten. De terminala värdena utgör önskvärda existentiella mål såsom till exempel frihet och lycka. De instrumentella värdena utgör önskvärda sätt att uppträda, som till exempel modig och kärleksfull (Oscarsson, 2012). Analysen av värden i denna rapport är begränsad till Rokeachs terminala värden. Frågebatteriet om värderingar rymmer 18 värden som respondenterna får bedöma på en femgradig skala från ”inte alls viktigt” (1) till ”mycket viktigt” (5). Som ett komplement till Rokeach används också två frågor för att fånga dimensionerna i Schwartz värdeteori. Rokeachs teori om terminala värden relaterar till Schwartz teori om grundläggande mänskliga värden. Schwartz (1994) identifierar nio universella värden som kan struktureras i två dimensioner. Vardera dimensionen har två motpoler: Den första dimensionen är ”Självöverskridande-Självförbättrande”. Den andra dimensionen är ”Bevarande-Öppenhet för förändring” (Schwartz, 1994).

Oro har studerats genom generell oro med att resa, relaterat till både Covid-19 och ekologisk hållbarhet. Upplevd risk har tidigare studerats utifrån många olika perspektiv, som exempelvis brott, sjukdom, väder, kultur och politik (Pennington-Gray & Schroeder, 2013). Denna studie fokuserar på risken relaterad till sjukdomen Covid-19, även om risken indirekt även kan relaterad till andra risker (t.ex. kultur och politik). Eftersom upplevd risk av Covid-19 i relation till resande är outforskat, utgår vi från forskning om vad turister i allmänhet oroar sig för och vad som påverkar människors beslutsfattande i allmänhet. Utifrån tidigare forskning önskar vi att mäta oro dels när sommarledigheten planerades, dels under själva sommarledigheten (Wolff & Larsen, 2013).

Fyra orosfaktorer relaterade till Covid-19 har identifierats, som kan påverka turister att stanna hemma och särskilt hindra dem från att åka utomlands:

1. Oro för sjukdomen (Pennington-Gray och Schroeder, 2013), vilket inkluderar både att själv bli sjuk och att sprida Covid-19 till andra.
2. Oro för en mindre trevlig turistupplevelse (Larsen, Brun, & Øgaard, 2009). Detta kan antingen vara relaterat till oro för statliga föreskrifter, regler och säkerhetsåtgärder

(som karantän och Covid-19-tester) eller oro för att Covid-19 har en negativ inverkan på den kulturella och sociala atmosfären på resmålet.

3. Oro för att resan inte accepteras som ansvarsfull av personer på hemmaplan (d.v.s. oro för att uppfattas som en oansvarig medborgare i andras ögon) (Cialdini, 2001).
4. Oro för hushållens ekonomi på grund av Covid-19 (se till exempel Travel Daily News, 2020).

3.2 Metod

För att besvara den tredje frågeställningen har vi kombinerat det befolkningsrepresentativa urvalet som använts för frågeställning 1 och 2 ("Roos webbpanel om coronaviruset") med ett riktat urval till personer som varit utomlands under sin sommarledighet 2020.

Undersökningsföretaget Qualtrics har genomfört datainsamlingen även för det riktade urvalet. Efter att vi exkluderat oseriösa svar genom kontrollfrågor och orealistisk svarstid så består urvalet av 727 personer. Av dessa personer har 197 varit utomlands medan 530³ inte varit utomlands under sommarledigheten 2020.

Det statistiska test som använts för att besvara frågeställningen är chi-två test för kvalitativa variabler och oberoende t-test för kvantitativa variabler. De två grupper som jämförs är (1) Personer som varit utomlands under sommarledigheten 2020 och (2) Personer som inte varit utomlands under sommarledigheten 2020. Analysen har sitt fokus på psykologiska faktorer (personlighet, värderingar och oro) men kommer även att inkludera demografiska faktorer (ålder, kön), geografiska faktorer (boende landsdel) och socioekonomiska faktorer (inkomst och utbildning).

Femfaktormodellen och mätinstrumentet som vi använt för personlighet framgår av metodbeskrivningen i Del 2 i denna rapport. Mätningarna för värderingar baseras framförallt på Rokeachs 18 värden. Förutom Rokeachs värden så har vi lagt till en fråga om hur viktigt respondenten tycker det är "Att resa utomlands under sommarledigheten". Respondenten tar ställning på en femgradig skala, från "Inte alls viktigt" (1) till "Mycket viktigt" (Oscarsson, 2012). En fullständig lista över frågebatteriet presenteras i bilaga 5.

Två enkätfrågor om värden utgår också från Schwartz värde-dimensioner. Den första dimensionen (Självöverskridande-Självförbättrande) mäts genom frågan "Jag ser mig själv som någon som tänker mer på mig själv än på andra". Den andra dimensionen (Bevarande-Öppenhet för förändring) mäts genom frågan "Jag ser mig själv som någon som är öppen för förändring och att lämna det gamla". Båda dimensionerna mäts på en femgradig skala från "Stämmer absolut inte" (1) till "Stämmer absolut". Ett högt värde på den första dimensionen innebär "Självförbättrande". Ett högt värde på den andra dimensionen innebär "Öppenhet för förändring". Enkätfrågorna framgår av bilaga 5.

Fokuseringen för mätningarna av oro har varit oro för Covid-19 i relation till vart personen varit under sommaren 2020. Oro mäts genom allmän oro relaterad till globala epidemier och klimatbelastning och specifik oro relaterad till ledigheten 2020. Upplevd oro sätts även i relation till praktiska hinder för att resa. Enkätfrågorna framgår av bilaga 5.

³ 583 personer ingår i data 2020 (tabell 1), exklusive 53 personer som varit utomlands (tabell 2).

3.3 Resultat

I detta avsnitt jämförs demografiska-, geografiska-, socioekonomiska- och psykologiska faktorer hos de som varit utomlands under sommarledigheten 2020 och den övriga svenska populationen.

3.3.1 Demografiska-, geografiska och socioekonomiska faktorer

Personer som var utomlands under sommarledigheten 2020 är något yngre än personer som inte var utomlands under sommarledigheten. Personer som var utomlands kännetecknas också av högre socioekonomisk status, både beträffande inkomst och utbildning (Tabell 13).

Tabell 13. Demografiska-, geografiska- och socioekonomiska faktorer hos personer som var utomlands under sommarledigheten 2020 och övriga

	Personer som var utomlands under sommarledigheten 2020	Antal svar	Personer som inte var utomlands under sommarledigheten 2020	Antal svar
Demografiska faktorer				
Ålder* m (sd)	45,8 (16,3)	195	49,4 (17,4)	527
Kön (Andel kvinnor)	49,2%	197	52,8%	530
Geografiska faktorer		197		530
Andel Norrland	11,7%	197	14,9%	530
Andel Götaland	43,7%	197	45,9	530
Andel Svealand	44,6%	197	39,2%	530
Socioekonomiska faktorer				
Årsinkomst** (m, sd)	622351 (712841)	127	456055 (520733)	392
Utbildning*** (Andel med universitetsexamen)	37,1%	197	22,3%	530

Kommentar: Data från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Signifikansnivåer: * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$. Signifikanstesten var oberoende t-test för kvantitativa variabler och Chi-två test för kvalitativa variabler. Enkätfrågorna framgår av bilaga 5.

3.3.2 Psykologiska faktorer

De psykologiska faktorer som ingår i denna rapport är oro, värderingar och personlighet.

3.3.2.1 Oro

Personer som inte reser utomlands är mer oroliga för Covid-19 i allmänhet, framförallt kopplat till att själv bli sjuk i Covid-19 (tabell 14).

Personer som reser utomlands är mer oroad för att Covid-19 skall ha negativ påverkan på semesterupplevelsen genom dels utebliven resa och dels genom att de inte är välkomna på de platser de besöker. De som reser utomlands är också mer oroad för hur andra människor skall bedöma deras resa, om beteendet anses vara oansvarigt. De personer som varit utomlands har också i större utsträckning upplevt att praktiska hinder (exempelvis reseförbud, inställda transportmedel och otillgängliga turistattraktioner/aktiviteter) avgjort vart de har varit under sommaren 2020 (tabell 14).

Tabell 14. Generell och resespecifik oro hos personer som varit utomlands under sommarledigheten 2020 och övriga

	Personer som var utomlands under sommarledigheten 2020 (N=197)		Personer som inte var utomlands under sommarledigheten 2020 (N=530)	
	m	sd	m	sd
Generell oro (skala 1-4)				
Globala epidemier***	2,84	0,80	3,15	0,72
Klimatförändring [□]	2,91	0,88	3,04	0,84
Miljöförstöring*	3,08	0,82	3,22	0,77
Specifik oro (skala 1-5)				
Covid-19: Under planeringen	3,22	1,24	3,05	1,36
Covid-19: Under ledigheten	3,10	1,25	3,01	1,29
Covid-19: Oro för sjukdomen				
Själv bli sjuk**	2,82	1,26	3,12	1,30
Sprida Covid-19	2,96	1,25	3,10	1,30
Covid-19: Oro för upplevelse				
Inte kunna resa***	3,30	1,20	2,95	1,29
Sämre stämning	2,98	1,16	2,99	1,09
Inte vara välkommen***	3,11	1,20	2,60	1,18
Covid-19: Vad andra tycker***	2,73	1,28	2,13	1,20
Covid-19: Sämre ekonomi	2,82	1,21	2,86	1,29
Covid-19: Allmänt**	3,34	1,17	3,60	1,15
Klimatet: Klimatet/miljön	2,65	1,22	2,55	1,24
Klimatet: Vad andra tycker***	2,40	1,22	1,99	1,14
Praktiska hinder (skala 1-5)				
Reseförbud***	3,37	1,31	2,80	1,45
Inställda transportmedel***	2,88	1,35	2,36	1,33
Otillgängliga attraktioner**	3,11	1,29	2,77	1,35

Kommentar: Data från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Signifikansnivåer: [□] $p < 0,1$, * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$. Signifikanstesten var oberoende t-test. Enkätfrågor framgår av Bilaga 5.

3.3.2.2 Värderingar

Personer som semestrade utomlands under sommaren 2020 tycker att spänning i livet är viktigare än de personer som semestrade i Sverige. I större utsträckning tänker de på sig själva snarare än andra och de tycker att socialt anseende är viktigare. Personer som enbart semestrat i Sverige tycker att en värld i fred och landets säkerhet är viktigare än personer som reser utomlands. De tycker också att jämlikhet och inre harmoni är viktigare. De personer som valt att semestra utomlands under sommarledigheten 2020 tycker att det är viktigare att göra detta, jämfört med de personer som inte semestrat utomlands (Tabell 15).

Tabell 15. Värderingar hos personer som varit utomlands under sommarledigheten 2020 och övriga

	Personer som var utomlands under sommarledigheten 2020 (N=197)		Personer som inte var utomlands under sommarledigheten 2020 (N=530)	
	m	sd	m	sd
Ett behagligt liv	4,40	0,73	4,37	0,71
Ett spännande liv**	3,71	0,99	3,45	0,96
Självförverkligande	3,76	0,90	3,65	0,90
En värld i fred*	4,36	0,90	4,53	0,69
En vacker värld	4,28	0,86	4,26	0,79
Jämlikhet [□]	4,22	0,95	4,36	0,81
Familjetrygghet	4,48	0,83	4,56	0,76
Frihet	4,62	0,71	4,65	0,62
Lycka	4,49	0,75	4,46	0,69
Inre harmoni [□]	4,37	0,80	4,48	0,75
Kärlek	4,42	0,83	4,46	0,79
Landets säkerhet [□]	4,36	0,86	4,48	0,73
Ett liv fullt av njutning	3,96	0,94	3,87	0,94
Frälsning	2,47	1,33	2,43	1,26
Självaktning	3,77	0,96	3,88	0,90
Socialt anseende [□]	3,39	1,06	3,23	0,98
Sann vänskap	4,39	0,84	4,48	0,71
Visdom	4,08	0,85	4,15	0,78
Tänker mer på mig själv än andra [□]	2,59	1,03	2,42	1,05
Är öppen för förändring	3,48	0,89	3,43	0,87
Resa utomlands under sommarledigheten***	3,38	1,21	2,35	1,30

Kommentar: Data från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Tabellen visar medelvärden (m) och standardavvikelser (sd) för hur viktiga värdena är. Femgradig skala från "Inte alls viktigt" (1) till "Mycket viktigt" (5). m = medelvärden, sd = standardavvikelse. Signifikansnivåer: [□] p<0,1, * p<0,05, ** p<0,01, ***p<0,001. Signifikanstesten var oberoende t-test. Enkätfrågor framgår av Bilaga 5.

3.3.2.3 Personlighet

Beträffande personlighet och femfaktor modellen har vi enbart statistiskt kunna säkerställa skillnad i en av de fem faktorerna mellan personer som varit utomlands under sommarledigheten 2020 och övriga. Personer som reser utomlands är mindre ängsliga (mer emotionellt stabila) än personer som valt stanna hemma (tabell 16).

Tabell 16. Personlighet hos personer som varit utomlands under sommarledigheten 2020 och övriga

	Personer som var utomlands under sommarledigheten 2020 (N=197)		Personer som inte var utomlands under sommarledigheten 2020 (N=530)	
	m	sd	m	sd
Öppenhet	3,17	0,93	3,18	0,93
Målinriktning	3,55	0,81	3,63	0,78
Utåtriktning	3,25	0,90	3,21	0,96
Välvillighet	3,50	0,73	3,57	0,71
Ängslighet*	2,62	0,97	2,79	1,04

Kommentar: Data från "Roos webbpanel om coronaviruset" (Roos, 2020). Varje personlighetsfaktor är medelvärdet av två frågor som var och en mäts på en femgradigskala som varierar från "stämmer absolut inte" (1) till "stämmer absolut". m = medelvärden, sd = standardavvikelse. Signifikansnivåer* p<0,05. Signifikanstesten var oberoende t-test. Enkätfrågor framgår av Bilaga 5.

3.4 Avslutande reflektion

Personer som varit utomlands under sommarledigheten 2020 tycker att det är viktigare att resa utomlands under sommarledigheten än personer som stannat hemma. Detta är föga förvånande! Mer intressant är kanske att de som semestrat utomlands i jämförelse med övriga tycker att det är viktigare att förbättra för sig själv än för andra. De tycker även att det är viktigare med spänning i livet och socialt anseende. Personer som semestrade i Sverige under den första Covid-19 sommaren 2020 tycker så kallade självöverskridande värderingar är mer viktiga, så som fred i världen, landets säkerhet och jämlikhet. Om fred i världen och säkerhet anses viktigt för en person, så kan det tyckas naturligt att hen inte åkt på utomlandssemester under den första pandemisommaren då osäkerhet och kaos rådde i världen. Vidare kan det tyckas naturligt att personer som tycker det är mer viktigt med utlandssemester än övriga samt i större utsträckning tycker att det är viktigt med spänning i livet och självförbättrande också i större utsträckning har varit utomlands.

Allmän oro för Covid-19 och rädslan för att bli sjuk i Covid-19 är större hos de som semestrat i Sverige än de som semestrat utomlands. De personer som varit utomlands på semestern är också mindre ängsliga i sin personlighet jämfört med de som semestrat i Sverige. Emotionell stabilitet och stresstolerans är alltså viktigt för att semestra utomlands under sommaren 2020. Däremot så var utlandsresenärerna mer oroade för själva upplevelsen av semestern under Covid-19 (om den blir av på grund av reseförbud och om de kommer att välkomnas på destinationen) samt för hur andra kommer att värdera deras resa efteråt. Vart de var under sommarledigheten påverkades också mer av praktiska hinder så som reseförbud, karantän och otillgängliga turistattraktioner. De som varit utomlands under pandemin är mer oroade överlag för vad andra skall tycka om deras resa, både beträffande klimatbelastning och ansvarstagande under pandemin. Personer som varit utomlands under sommaren 2020 värdesätter också socialt anseende högre än övriga. Kanske kan detta var intressant att känna till för politiker, informatörer etc. som vill minska klimatbelastning och smittspridning relaterat till resande?

Sammanfattningsvis tycks de som varit utomlands kännetecknas av två psykologiska faktorer:

- Mindre ängslighet: Mindre grad av ängslighet i personligheten och mindre specifik oro för att insjukna i Covid-19.
- Större strävan att förbättra för sig själv, exempelvis genom spänning i livet och socialt anseende.

Framtida diskussioner om psykologiska faktorerers inverkan på semesterresandet under Covid-19 bör även inkludera studier från tiden före Covid-19, så att vi bättre kan förstå förändringar i värderingar och personlighet relaterat till utlandssemester under Covid-19. Beträffande övriga faktorer är det värt att notera att utlandssemester under sommaren 2020 är relaterat till högre socioekonomisk status, både beträffande inkomst och utbildning, samt lägre medelålder.

4. Hur upplevdes sommaren 2020 hos semestrande i Sverige som annars reser utomland?

4.1 Syfte

Denna frågeställning syftar till att undersöka upplevelsorna av sommaren 2020 hos personer som vanligtvis reser utomlands under sommarledigheten, men som ändrade sina semesterplaner på grund av Covid-19. Hur tänker de kring semestern 2020 och framtida semestrande?

Genom att undersöka upplevelser av sommarledigheten 2020 hos personer som semestrat i Sverige men som annars reser utomlands kan vi kartlägga hinder och möjligheter till ett mer hållbart semestrande. Studien kan vara till hjälp i planerandet av en övergång till hållbart resande (exempelvis minska turismens växthusgasutsläpp).

4.2 Metod

Forskningsmetoden är kvalitativa telefonintervjuer med 7 personer som vanligtvis reser utomlands under sommarledigheten men som stannade i Sverige under sommaren 2020. Samtliga personer var respondenter i den befolkningsrepresentativa undersökning som beskrivs under metoden för forskningsfråga 2 (se Del 2 i denna rapport). De uppgav kontaktuppgifter i enkätstudien. Samtliga personer som valdes ut svarade alternativet ”stämmer absolut” på frågan ”i vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på dig? Jag ser mig själv som någon som vanligtvis reser utomlands under sommarledigheten” (bilaga 6). I studien ingår fyra personer som var nöjda med sommarledigheten och 3 personer som var missnöjda med sommarledigheten. Tabell 16 beskriver de intervjupersoner som ingick i studien.

Tabell 17. Personer som ingår i den kvalitativa analysen

Intervju- Person (IP)	Kön	Ålder	Landsdel	Primära resmål utomlands	Utvärdering av sommarledigheten 2020
IP 1	Man	56	Götaland	Tyskland	Väldigt nöjd
IP 2	Kvinna	73	Götaland	Finland, Medelhavet	Inte alls nöjd
IP 3	Man	53	Svealand	Medelhavet	Väldigt nöjd
IP 4	Kvinna	47	Götaland	Storbritannien	Ganska nöjd
IP 5	Man	64	Götaland	Exotiska och nya resmål	Ganska missnöjd
IP 6	Man	53	Götaland	Serbien, Spanien	Inte alls nöjd
IP 7	Kvinna	36	Götaland	Medelhavet	Ganska nöjd

Samtliga intervjuer genomfördes den 28–29 oktober 2021. De intervjufrågor som använts som vägledning under intervjun framgår av bilaga 7. Intervjuerna spelades in och analyserades genom tematisk analys (Braun & Clarke, 2006). Tematisk analys är en empiridriven metod för att beskriva mönster i intervjuerna genom ett antal teman. Ett tema fångar något viktigt utifrån forskningsfrågan (Braun & Clarke, 2006). Eftersom vår forskningsfråga handlar om upplevelser så har vi valt att dela upp resultatet i ”Negativa upplevelser” och ”Positiva upplevelser”. Samtliga sju respondenter kan bidra med input till såväl negativa som positiva upplevelser. Det faller sig dock naturligt att de personer som är missnöjda med sommarledigheten bidrar mest till teman relaterade till negativa upplevelser och att de personer som är nöjda med sommarledigheten bidrar mest till teman relaterade till positiva upplevelser.

I analysprocessen har vi använt oss av fyra steg, i linje med Psykologiguidens rekommendationer för tematisk analys (Psykologiguiden, 2021):

1. De inspelade intervjuerna har lyssnats igenom flera gånger och stora delar av intervjuerna har ordagrant transkriberats och lästs igenom flera gånger.
2. Olika upplevelser förs samman under olika teman.
3. Genomgång av olika teman och kritisk granskning där alternativa möjligheter prövas.
4. Slutgiltig presentation av teman som stryks av ordagranna citat från respondenterna (Psykologiguiden, 2021).

4.3 Resultat

Den tematiska analysen över hur sommarledigheten upplevdes av svenskar som stannade i Sverige 2020 men som vanligtvis åker utomlands mynnade ut i nio teman, sex teman som relaterar till positiva upplevelser och tre teman som relaterar till negativa upplevelser (tabell 18).

Tabell 18. Teman över positiva och negativa upplevelser under sommarledigheten 2020.

Positiva upplevelser	Negativa upplevelser
Hemmiljö	Myndigheter
Socialisering	Isolering
Lugn	Reslust
Anpassning	
Väder	
Ekonomi	

4.3.1 Positiva upplevelser

De positiva upplevelserna kan beskrivas genom sex teman; hemmiljö, socialisering, lugn, anpassning, väder och ekonomi.

4.3.1.1 Hemmiljö

Detta tema handlar om att upptäcka hemmiljön. Att upptäcka det som finns hemma kan dels handla om att upptäcka nya platser, uppskatta investeringar som gjorts på hemma plan, njuta av det som man annars skyndat förbi och att bekanta sig med nya personer i ens närområde. Detta illustreras genom följande två citat:

Jag har lärt mig att åka omkring i Stockholmsområdet. Jag har sett saker, hittat nya restauranger och upptäckt grönområden som jag inte känt till, små köpcentrum som jag inte visste att existerade trots att jag bott i Stockholm i 20 år. Jag har varit hemmablind. Att jag upptäckt mer hemma är den största bonusen (IP 3).

Vi bor otroligt bra och fint och jag känner att det är skönt att kunna vara hemma faktiskt. Vad ska vi med ett jättefint hus och läge, om vi inte utnyttjar det. Vi har egen tennisbana hemma i trädgården och sjötomt och grejer, så varför ska vi stressa iväg på sommaren när det är som finast hemma. Det är ju mycket skönare att vara hemma. (IP 1).

4.3.1.2 Socialisering

Temat handlar om en ny situation som uppstår på grund av att många fler stannar hemma än vanligtvis. En person uttryckte att det sociala har blivit bättre och beskriver detta enligt följande:

Ingen åkte ju iväg på semester. Vi hade våra "stam- hak" där vi träffade våra kompisar i närområdet. Så det var alltid någon som man träffade varje dag. Så det sociala var jättekul. /.../Bakom huset där vi bor har vi en jättestor park med fasta grillplatser och ett bra område för barn. Där satt vi ofta och träffade kompisar och nya bekanta från närområdet. (IP 3).

En annan person förklarade att de kom närmare vänner och att det ledde till att fler tjänster utbyttes än tidigare: "Vi fick låna en lyxig husbil en vecka av en vän (IP 4)".

4.3.1.3 Lugn

Temat lugn handlar om minskad stress under pandemin. Att hålla avstånd till andra har inneburit ett lugnare samhälle då det kan uppfattas som stressande att ha människor omkring sig hela tiden:

Även om pandemin var ett stressmoment så tyckte jag att det blev ett lugnare klimat. Att hålla 1,5 meter avstånd innebar att folk inte stod i kassan och tryckte på mig i häcken. Folk förstod att det inte går snabbare bara för att de står ändå in i ryggen på mig. Folk fick lite mer utrymme. Jag upplevde att det blev ett lugnare samhälle. (IP 1)

Stressen under en normal sommar kan också vara relaterad till resandet, att hitta ett resmål så långt bort som möjligt för att imponera på andra. Under sommaren 2020 försvann den stressen och det fanns istället tid för att njuta av det som var på hemmaplan:

Det blev helt stiltje. Det blev inte den här stressen hos alla människor, att man skall åka så långt bort som möjligt. Alla ska iväg. När jag var ung så var det stort att åka till Medelhavet - en hyfsat stor grej. Idag om man säger att man ska till Italien säger de - "aha ni ska bara till Italien, vi ska till Dominikanska republiken, Thailand, Maldiverna, Mauritius, Australien". Och i Dubai måste man vara för det är ju jätte status! Det har gått en inflation i detta - längden på resorna. Det går ut på att resa så långt som möjligt. Här tror jag och hoppas jag på att pandemin har fört något positivt med sig, att vi även kan semestra i Sverige på sommaren, för Sverige är faktiskt ett underbart land. (IP 1)

4.3.1.4 Anpassning

Med anpassning avses att acceptera situation eller att "gilla läget". Personer som accepterat Covid-19 och som försökt göra det bästa av sommarledigheten har varit mer tillfreds. En person menar att det bara är att anpassa sig till myndigheternas rekommendationer och den nya situationen:

Vi har inte varit deprimerade, melankoliska eller känt stress, utan accepterat situationen, att vi får vänta ett år, kanske ett och ett halvt, men sedan kommer det att vara tillbaka till normalt. (IP 3).

Kännetecknande för de intervjupersoner som varit nöjda med sommarledigheten är att de funnit en väg att semestra trots den rådande pandemi. Några har aktiverat sig i naturen och på

så vis undvikit Covid-19. Andra har valt att förhålla sig till Covid-19 på ett sätt som medfört att pandemin inte fått för stor inverkan i deras liv:

Jag är inte särskilt orolig för Covid-19, folk dör även i den vanliga vinterinfluensan. Jag känner att händer det att jag blir sjuk så händer det, sedan behöver man ju inte vara dum i huvudet utan kan ju tänka till lite. Men man kan ju inte skydda sig från allt (IP 1).

En person som älskar att resa runt i det brittiska landskapet förklarar hur hon kopierat resebeteendet och applicerat äventyrlusten till svenska förhållanden:

Jag ritade en karta för Värmland och delar av Dalsland där jag satte ut ställen som jag läste på att jag ville se, allt från torp, till hamnar, till kyrkor. Så jag ritade ut 20–30 ställen och så reste vi runt och betade av dessa ställen. Så det blev en jättefin upplevelse. (IP 4).

Ytterligare en person som var nöjd med sommarledigheten lyckades ersätta den uteblivna utlandssemestern vid Medelhavet med fler kustnära resor i Sverige:

Vi var runt i mycket kuststäder och mycket Österlen och Skåne. Vi reste i Sverige mer än vanligtvis eftersom vi inte åkte utomlands (IP 7).

Även för personer som varit missnöjda med sommarledigheten har det hjälpt att aktivera sig istället för att fastna i negativa tankar relaterade till pandemin:

Syssellöshet gjorde att man gick ut och fiska och lite så. Man fick välja något annat, sekundärt. Lite grann för att komma bort från "Tegnell-nyheterna". (IP 6).

Sammanfattningsvis handlar temat "anpassningsförmåga" om att fortsätta att leva och göra det bästa av sommaren trots den pandemin som rådde.

4.3.1.5 Väder

Vädret anses vara en viktig faktor för en lyckad sommarledighet. Under 2020 så uppfattades vädret som bra vilket bidrog till nöjdheten med sommaren:

Det kändes som om sommaren 2020 hade några fler soliga dagar än en vanlig sommar. I alla fall jämfört med sommaren 2021. Hur jag upplever en sommar beror mycket på vädret. Är det fint och vackert väder spelar det ingen roll vart jag är. Jag kan likagärna bada i Sverige. Då behöver jag inte vara utomlands. Anledningen till att jag var nöjd med sommaren 2020 var att vi fick väldigt mycket sol och bad./.../Vi gjorde samma sak 2021, men vädret var inte det samma. Så den här avkopplingen att ligga på en strand och att barnen sysselsätter sig själv fanns inte. Man var hela tiden tvungen att hitta på saker, utflykter och så. Jag kände att det inte var så avkopplande som jag vill att det skall vara. Under 2020 var det mycket sol och bad, jag behövde inte aktivera mig för att sysselsätta barnen. (IP 7).

Med tanke på hur våra somrar har varit de tre senaste åren, med sol och väder så är det ingen skillnad förutom att man inte badar. (IP 3).

4.3.1.6 Ekonomi

Att privatekonomin blivit bättre som en konsekvens av uteblivna resor nämns som en positiv konsekvens. Detta var dock inte något som uppfattades under själva sommaren, utan är något som uppskattas i efterhand: "Vi har sparat mer och investerat mer eftersom vi inte varit utomlands (IP 3); "Det är ingen mening med att slösa pengar på något [utlandsresa] när man ändå inte vet att det kommer att bli av" (IP 6).

4.3.2 Negativa upplevelser

De negativa upplevelserna kan beskrivas genom tre teman; myndigheter, isolering och reslust.

4.3.2.1 Myndigheter

Myndigheternas kommunikation till medborgarna skapade förväntningar om att resa utomlands som senare inte kunde uppfyllas. Detta bidrog till missnöjet under sommaren:

Myndigheterna uppehöll ju ett falskt mod att man skulle kunna resa men det blev inte så i alla fall. Man fick en regim över sig, man skulle göra så och så/.../Man blev förd bakom ljuset av själva myndigheten. Det kändes lite som under krigstiden. Man ljög om förlusterna. Man sade ju under våren att det skulle lätta i juni och sedan i juli. Hela tiden hade man ju hopp om att de skulle lösa detta till sommaren. Men sedan blev det ju inte så i alla fall. (IP 6).

De som var missnöjda upplevde också att deras sommar blev förstörd av restriktioner på hemmaplan, som hindrade dem att delta i aktiviteter:

Det var ju restriktioner och varningar och man skulle ju helst hålla sig hemma. Man hade inte fått vaccinationen då. Det var även restriktioner på båtresor ut till de södra öarna i Göteborgs skärgård. (IP 2).

Det var framförallt inte oron för att bli sjuka i Covid-19 som intervjupersonerna fokuserar sitt missnöje på, utan restriktioner och osäkerheten kring dessa. De upplevde av att det var för bökigt att ta sig fram i Sverige:

I princip så gjorde jag ingenting under sommaren. Det var väldigt lite resande. Jag tyckte det var trist och tråkigt och jag saknade att komma hemifrån. Det var inte rädslan som sådan utan mer besväret. Att det var stängt - att det var väldigt mycket restriktioner. Jag tyckte att det var för bökigt. Det var mer detta som hindrade mig än någon speciell rädsla för Covid-19. (IP 5).

4.3.2.2 Isolering

Detta tema handlar om ensamheten och att vara ifrån släkt och vänner (oavsett om de bor i Sverige eller utomlands). En äldre intervjuperson som har mycket släkt utomlands menar att ensamheten påverkar henne psykiskt:

Det har ju påverkan en psykiskt, man är ju mer eller mindre deprimerad när man inte kan åka och träffa folk. Jag känner mig väldigt ensam, jag bor ju själv här också. Jag har ju en dotter här och också ett barnbarn. Men då var det ju sagt att man inte skulle träffa dem heller på grund av smittorisken. (IP 2).

En annan respondent berättar om hur han ändrade perspektiv då han först trodde att Covid-19 enbart var en fara för de äldsta. Helt plötsligt skulle han själv isolera sig och inte enbart avstå från att träffa sina föräldrar, utan också sina barn:

När människor i min ålder drabbades fick man ju en eftertanke. Att jag plötsligt skulle börja bry sig om sig själv. Jag började isolera mig från mina barn, och mina föräldrar. Jag blev tvungen att vara själv. Ensamheten kände forcerad och påtvingad. (IP 6).

4.3.2.3 Reslust

Detta tema handlar om saknaden att resa utomlands, som för vissa intervjupersoner var den primära anledningen till missnöjet med sommarledigheten 2020:

Jag var missnöjd med sommaren 2020 eftersom jag tycker om att resa mycket och inte kunde resa något överhuvudtaget under den sommaren. /.../Jag hade inte kunnat ersätta mina utländska resor med resor i Sverige. Men det hade kunnat vara någon form av förströelse. Jag har ju gjort det lite mer under detta år [2021], men det kändes inte så kul då under 2020, eftersom jag saknade utlandsresorna. Att resa i Sverige kändes inte så meningsfullt. Det var inte det jag saknade under sommaren 2020 kändes det som. Det kunde inte ersätta utlandsresorna. (IP 5)

Jag har ju alltid rest utomlands. Vissa somrar har jag varit utomlands två till tre gånger. Men 2020 blev det ju stopp. (IP 2)

Att resa utomlands är en del av livsstilen hos vissa personer och en anledning till att jobba hårt hemma i vardagen. Det är en betydande del av tillfredsställelsen i livet:

Man jobbar ju in likvida medel för att kunna åstadkomma utlandssemester. Man lägger upp en stor plan och drömmer sig bort samtidigt som man jobbar. Sedan spricker ju den bubblan. Så sitter man här hemma med en svensk sommar som bara regnar bort ju. (IP 6).

Då personer härstammar från något annat land så tycks saknaden bli än större, framförallt efter släkt och vänner, men även kultur och väderförhållanden:

Det tråkiga var att vi inte kunde träffa släktingar. Jag har ju bott i Tyskland och har fortfarande mycket kontakter där (IP 1).

Jag är född utomlands och väntar på den tropiska värmen, jag vill ha 35 grader. Då trivs jag som bäst. Det finns saker att göra i Sverige, fantastisk natur, men värmen saknas. (IP 7).

4.3.3 Blickar framåt

För att blicka framåt är det viktigt att först ta reda på vad det var för faktorer som fick dessa sju personer som brukar resa utomlands under sommarledigheten att inte göra detta under den första Covid-19 sommaren. Som framgår av ovan så tycks den primära anledningen inte ha varit oro för att bli sjuka i Covid-19 eller att sprida sjukdomen till andra, utan snarare myndigheter och restriktioner och vad de uppmanade till. På frågan ”varför reste du inte utomlands under sommaren 2020?” svarade några intervjupersoner enligt följande: ”Tyskland var stängt och aktiviteter där ställdes in under 2020” (IP 1), ”Spanien, Italien och Grekland hade ju ett annat läge, och det sägs fortfarande att man skall undvika resa dit” (IP 2),

”England och Irland hade tuffa restriktioner, det är dit jag reser oftast” (IP 3). Även restriktioner på destinationsplatsen hindrade personerna att resa:

Det är ju inte roligt att åka till Spanien när man får höra av grannarna [på plats i Spanien] att man bara får gå ut om man går till apoteket eller skall handla mat. Det spelar ingen roll vart man än ställer fågelburen, man är fortfarande i en fågelbur (IP 6).

Oavsett om intervjupersonerna varit nöjda eller missnöjda med sommaren 2020 så avser de att återgå till utlandssemester under somrarna framöver, i takt med att restriktionerna avtar:

Jag skall återgå direkt efter [pandemin], när det är möjligt att resa. Jag vill resa till Dubai, Turkiet och Kanarieöarna. Nu har jag inte vågat. Dubai är helt annorlunda, inget betraktas som normalt. Det är lyx och överdrivet, det är en fantastisk upplevelse. De har jättegod mat och väldigt liten kriminalitet. Man vågar promenera på gatorna. (IP 2)

Man är aldrig turist i sin egen stad. Men jag har lärt mig att åka omkring i Stockholmsområdet. Att man ser saker, hittar restauranger och grönområden som man inte känt till, små köpcentrum som jag inte visste att existerade trots att jag bott i Stockholm i 20 år. Man blir lite hemmablind. Det är den största bonusen. Men det räcker inte för att stanna i Sverige hela året. Vi har saknat utlandssemester. Vi har inte varit deprimerade, melankoliska eller känt stress, utan accepterat situationen, att vi får vänta ett år, kanske ett och ett halvt, men sedan kommer det att vara tillbaka till normalt. (IP 3)

Jag är ännu mer nöjd när jag är i England, det finns mer där som jag brinner för. Det är ännu mer annorlunda med mat, kultur, natur. Så även om jag är en nyfiken människa i Sverige och älskar Sverige också så väcks där ytterligare äventyrlusten. Det där att man ytterligare kommer lite längre bort på något sätt. Det ger lite mer. (IP 4)

Nästa sommar är redan uppbokad utomlands. Det finns saker att göra i Sverige, fantastisk natur, men värmen saknas. (IP 7)

Det är värt att notera att ingen av intervjupersonerna nämner klimatpåverkan under intervjuerna. Det är tydligt att de tänker på annat när de pratar om sommarsemester och om motiv till utlandssemester. Detta illustreras av följande citat relaterat till den avslutande intervjufrågan ” Hur tänker du kring klimatfrågor relaterat till resande. Flygskam och sådant som ofta är i ropet?”

Om klimatet menar du. Jag reser ju gärna inte någonstans där det är kallt. Kyla har vi ju gott om här. I så fall skulle jag ju resa inrikes om jag vill ha det. Jag är ute efter sol och värme och lite tropisk hetta (IP 5).

Då respondenten förstod vad frågan handlade om så gav han ett väl genomtänkt svar, men som synes är flygskam ingenting som hindrar honom att resa utomlands framöver:

Hållbarhet är en knepig fråga. För det är inte någon tydlig bild av vad hållbarhet är överlag. Min bild av det här är att jag får betydligt större medvetande av att besöka platser och se hur det ser ut, än att sitta hemma på min kammare och försöka bilda mig en uppfattning kring det hela. Det ger en större förståelse. Inte minst när det gäller klimat och hållbarhet. Det är ju internationella frågor. Det känns rätt löjlig att sitta här och bekymra sig för något litet

utsläpp eller hur det ser ut på en åker, då folk håller på att dö ut av svält. Människor som måste ta till vad de kan för att överhuvudtaget överleva. Flygskam tycker jag enbart är löjligt. (IP 5).

4.4 Avslutande reflektion

Eftersom det framförallt tycks vara restriktioner som hindrat det svenska folket från utlandssemester så är det troligt att de svenskar som brukade resa utomlands före pandemin återgår till detta i takt med att restriktionerna avtar. Isoleringen har upplevts som negativ och saknaden efter släkt, vänner, sommarstugor, upplevelser och tropisk värme är stor. Temat ”anpassning” är träffsäkert för det som många personer upplevt. Ju bättre en person anpassat sig till Covid-19, desto mer tillfreds tycks hen varit med sommarledigheten 2020. Men att personen aktiverat sig hemmavid och i Sverige för att göra det bästa av situationen under sommaren 2020 är inget som innebär att de stannar i Sverige om det blir enklare att resa utomlands igen. Personer som var mer nöjda under sommarledigheten 2020 uppskattade det som fanns hemmavid och i närområdet samt lugnet i samhället som uppstod genom minskat resande och social distansering. Detta är också erfarenheter som intervjupersonerna uppger att de vill ta med sig framöver.

Det lugnare samhällsklimatet, liksom den ökade socialiseringen, som upplevts på hemmaplan då människor inte stressar iväg på semestern, är tillfälliga och relaterar till en situation som uppstod under pandemin. När människor börjar resa och mobilisera igen så försvinner troligtvis dessa upplevda fördelar. Den förbättrade ekonomin är också tillfällig och kommer säkerligen till stor del att användas till resor framöver, om restriktionerna avtar.

Att det passerat över ett år mellan upplevelserna av semestern 2020 och intervjutillfället är problematiskt. Även om intervjupersonen har ombetts att förhålla sig till den första Covid-19 sommaren så är det troligt att svaren påverkats av både minnesfel och efterkonstruktioner. Vi har också valt ut personer som värdesätter utlandsresor under sommarledigheten väldigt mycket. Deras svar bör därför inte generaliseras till den svenska befolkningen i sin helhet. Ur ett ekologiskt hållbarhetsperspektiv är det emellertid intressant att analysera varför så många svenskar under normala förhållanden reser utomlands under sommarledigheten. Att förstå underliggande motiv till utlandssemester är fundamentalt, om vi framöver vill få till en beteendeförändring. Kamb et al. (2020) har i en tidigare rapport diskuterat deltagande i turistaktiviteter i relation till flygresor och funnit att det är aktiviteterna som avgör destinationen. Då släkt och vänner bor utomlands och då många svenskar söker värme, så är det troligt att utlandsresandet kommer att fortgå. Då vi blickar framåt ser vi att de svenskar som intervjuats i denna studie kommer att återgå till sina resekarriärer (se Del 1; Lundberg, 2015; Pearce & Lee, 2005) så fort de tillåts.

5. Slutsatser och övergripande reflektion

5.1 Slutsatser

Fritidsresorna under sommaren minskade från 2019 till 2020, framförallt utlandsresorna. Under den första Covid-19 sommaren 2020 reste svenska folket mindre för nöjen och kultur och mer för att bryta vardagsrutinen och hälsa på släkt och vänner. Rapporten visar också att andelen av övernattningarna hos släkt och vänner ökade under pandemin.

I denna rapport har vi sett att sommarledigheten påverkas positivt av fritidsresans varaktighet i dagar och distans från hemmet, som ofta hänger samman. Även antalet fritidsresor har en positiv påverkan på hur nöjd respondenten varit med sommarledigheten 2020. Kort sagt kan konstateras att det fanns ett positivt samband mellan resande och nöjdhet med sommarledigheten 2020.

Det finns även ett samband mellan hur nöjd respondenten var med sommarledigheten 2020 och dennes personlighet. Hög grad av välvilja, vilket innefattar acceptans att följa råd och rekommendationer, bidrog till nöjdhet med sommarledigheten, medan hög grad av målinriktning (planering) och hög grad av oro (både generellt och relaterad till Covid-19) bidrog till missnöjdhet med sommarledigheten, vilket tycks naturligt i en tid som kännetecknas av ovisshet och oro.

Personer som reste utomlands under Covid-19 kännetecknas av ung ålder och hög socioekonomisk status samt att de är mindre oroliga, både generellt och relaterat till smittspridningen av Covid-19. De har ett fokus på att förbättra för sig själva snarare än att tänka på vad som är bra för samhället. Däremot värdesätter de socialt anseende högre än övriga och de bryr sig i större utsträckning om hur andra ser på deras resande.

Under den första Covid-19 sommaren var det många svenskar som vanligtvis reser utomlands som semestrade i Sverige. Trots många positiva upplevelser på hemmaplan så kommer samtliga intervjupersoner i denna rapport att återgå till utlandssemester framöver så till vida samhället tillåter. Värme, äventyrlust och anhöriga utomlands, är några av de faktorer som bidrar till utlandssemestern.

5.2 Övergripande reflektion

Att resande bidrog till välbefinnande med sommarledigheten 2020 framgår av rapportens kvantitativa och kvalitativa analyser. Då resandet även bidrog till smittspridning av Covid-19 under sommaren 2020, så är frågan om individuella skillnader i personlighet, värderingar, socioekonomisk status och ålder skall avgöra resandet och därmed individens välbefinnande och smittspridningen i samhället, eller om mer kraftfulla och ingripande smittspridningsåtgärder borde ha tillämpats? Frågan blir särskilt angelägen då rapporten visar att resande för att besöka släkt och vänner, samt övernattningar i samband med sådana resor, ökade sin relativa andel under sommaren 2020 jämfört med 2019.

Det svenska vägvalet i smittskyddet, med råd och rekommendationer som människor frivilligt förväntades att följa, var enligt Coronakommissionen i grunden riktig. Vägvalet innebar att medborgarna behöll mer av sin personliga frihet än i många andra länder (Regeringskansliet,

2022). Mot bakgrund av vad som framgår av denna rapport så kanske tydligare råd och rekommendationer relaterat till besök av släkt och vänner hade varit att föredra? Kanske hade sådana råd och rekommendationer kunnat minska smittspridningen och på så vis bidragit till att skydda äldre och andra riskgrupper?

Denna rapport tyder på att människor med hög grad av välvillighet skulle följa sådana råd och rekommendationer, och att nöjdheten med sommarledigheten skulle ha påverkats mindre än för människor med lägre grad av välvillighet. Även om den svenska befolkningen överlag är mer välvillig än många andra befolkningar (Bartram, 2013), så har individuella skillnader i den svenska befolkningen betydelse för i vilken uträkning som råd och rekommendationer följs. Därmed kvarstår frågan om inte mer restriktiva smittspridningsåtgärder borde ha tillämpats?

Trots den pandemi som pågick under sommaren 2020, så valde vissa svenskar att korsa landsgränser under sin semester. Rapporten visar att dessa svenskar är särskilt känsliga för socialt anseende och mer än andra tog i beaktande hur andra människor skulle döma deras resande. Detta är intressant, men kräver ytterligare forskning. Sådana insikter skulle kunna appliceras i framtida erbjudanden och kommunikation, för att reglera resandet relaterat till smittspridning och/eller klimatpåverkan.

Bilaga 1: Beräkningar

Beräkningar av antalet genomsnittliga fritidsresor

För att beräkna antalet genomsnittliga fritidsresor per sommarmånad för 2019 beräknas först antalet genomsnittliga fritidsresor per person (med eller utan övernattning i Sverige och utomlands) och månad (juni, juli och augusti) och därefter medelvärdet på de tre månaderna. Källa: Tillväxtverket/SCB (bilaga 2).

För att beräkna antalet genomsnittliga fritidsresor per sommarmånad för 2020 så beräknades först genomsnittliga fritidsresor per person (i Sverige och utomlands, bilaga 2) för hela sommaren och därefter medelvärdet på de tre månaderna. Källa: Roos webbpanel om coronaviruset (bilaga 3).

Beräkningar av andelen svenskar som varit utomlands

För att beräkna andelen svenskar som varit utomlands en genomsnittlig sommarmånad 2019 beräknas först andelen respondenter som varit utomlands (med eller utan övernattning, bilaga 2) per månad (juni, juli och augusti) och därefter medelvärdet på de tre månaderna. Källa: Tillväxtverket/SCB (bilaga 2).

För att beräkna andelen svenskar som varit utomlands en genomsnittlig sommarmånad 2020 beräknas först andelen respondenter som varit utomlands per månad (bilaga 3) och därefter medelvärdet på de tre månaderna. Källa: Roos webbpanel om coronaviruset (bilaga 3).

Notera att vissa respondenter har varit utomlands under 2 ($N = 6$) eller 3 månader ($N = 2$). För att möjliggöra jämförelser med 2019 (per månad) har därför samma personer inkluderats i två respektive tre månader.

Beräkningar av att sannolikheten att den senaste resan 2019 under en specifik sommarmånad var den längsta resan under samma månad

Sannolikheten på individnivå är 0,8105.

Antal fritidsresor	Andel respondenter	Sannolikhet att sista resan motsvarar längsta resan	Estimerad andel respondenter var sista resa motsvarar längsta resan
0	53,0	1,000	53,0
1	18,3	1,000	18,3
2	10,9	0,500	5,5
3	6,7	0,333	2,2
4	4,2	0,250	1,05
5	2,2	0,200	0,43
6	1,2	0,167	0,21
7	0,9	0,143	0,13
8	0,5	0,125	0,07
9	0,3	0,111	0,04
10	0,4	0,100	0,04
11	0,2	0,091	0,02
12	0,2	0,083	0,02
13	0,1	0,077	0,01
14	0,2	0,071	0,01
15	0,1	0,067	0,01
16	0,0	0,063	0,00
17	0,0	0,059	0,00
18	0,1	0,056	0,00
19	0,1	0,053	0,00
20	0,0	0,050	0,00
21	0,0	0,048	0,00
22	0,0	0,045	0,00
23	0,0	0,043	0,00
24	0,0	0,042	0,00
SUMMA			81,05

Medelålder och åldersfördelning mellan de två undersökningarna

Webbpanelen består av en öppen fråga ”Vilket år är du född”. Respondenterna var mellan 18 och 85 år. Tillväxtverkets undersökning består av fem svarskategorier över åldersfördelningen: (1) 15-30, (2) 31-40, (3) 41-50, (4) 51-60, (5) 61-74.

Medelåldersberäkningar för Tillväxtverkets undersökning estimeras utifrån medianen i svarskategorin.

Ålder	Tillväxtverkets undersökning (Sommaren 2019)	Webbpanelen (Sommaren 2020)
- 30 år	16,7%	20,0%
31-40 år	11,8%	16,9%
41-50 år	15,4%	16,4%
51-60 år	21,4%	15,1%
61 –	34,7%	31,6%
Medelålder	50,3	48,7

Könsfördelning mellan de två undersökningarna

Kön	Tillväxtverkets undersökning (Sommaren 2019)	Webbpanelen (Sommaren 2020)
Kvinnor	52,4%	52,7%
Män	47,6%	47,3%

Bilaga 2: Enkätfrågor från Tillväxtverket/SCB för forskningsfråga 1

Fritidsresor - Med fritidsresa menas en resa som du gör på fritiden till ett resmål utanför den vanliga omgivningen där du brukar vistas. Räkna exempelvis med resor till fritidshuset och resor för att besöka släkt och vänner. Räkna inte med kortare resor som görs ofta och regelbundet varje vecka.

Har du gjort någon fritidsresa under juni/juli/augusti

- ☐ Ja
- ☐ Nej

Hur många fritidsresor med övernattnig gjorde du i juni/juli/augusti

... inom Sverige? _ _ _ stycken
... utomlands? _ _ _ stycken

Hur många fritidsresor utan övernattnig gjorde du i juni/juli/augusti

... inom Sverige? _ _ _ stycken
... utomlands? _ _ _ stycken

Vi vill nu ställa några frågor om din/dina resor, har du gjort fler än 3 resor var vänlig och redogör för de 3 senaste. Längden på resan eller vilken typ av resa det var har ingen betydelse.

Vilket var ditt huvudsakliga syfte med resan? (Den senaste fritidsresan)

☐ Lugn och ro, avkoppling	☐ Byta miljö, komma bort
☐ Uppleva spänning, ha roligt	☐ Uppleva och lära mig nya saker
☐ Att vara med vänner/familj	

Vilka aktiviteter ägnade du dig åt under din fritidsresa? (Den senaste resan)

☐ Sol och badaktiviteter	☐ Uppleva naturen
☐ Titta på kulturevenemang, Museer och utställningar	☐ Matupplevelse
☐ Delta i kulturevenemang	☐ Besöka släkt och vänner
☐ Delta i idrottsevenemang	☐ Shopping, inköpsresa
☐ Besöka tema-/nöjespark	☐ Vistelse i eget fritidshus kurser
☐ Nöjen, underhållning, nattliv	☐ Utbildning, studier
☐ Motion och friluftsliv	☐ Hälsa, spa, kurort
	☐ Uppleva storstadsmiljö

Vilket resmål tillbringade du huvudsakligen din tid på? (Den senaste resan)

☐ Sverige	☐ Finland
☐ Norge	☐ Tyskland
☐ Danmark	☐ Annat land, skriv vilket _ _ _ _ _

Vilken var ditt huvudsakliga transportmedel under resan? Markera det svarsalternativ du färdades längst sträcka med. (Den senaste resan)

☐ Flyg	☐ Hyrbil
☐ Fritidsbåt	☐ Husbil
☐ Passagerarbåt	☐ Bil + husvagn
☐ Tåg	☐ MC
☐ Buss	☐ Annat
☐ Personbil	

8. Vilken var din huvudsakliga boendeform under resan? (Frågan besvaras om flerdagsresa)
(Den senaste resan)

☐ Hotell	☐ Hyrd stuga, lägenhet eller annat boende
☐ Vandrarhem	☐ Eget fritidshus eller lägenheter
☐ Camping (betald)	☐ Hos släkt eller vänner utan kostnad
☐ Fri Camping (ej betald)	☐ Annat boende utan kostnad

Bilaga 3: Enkätfrågor från webbenkäten (Roos webbpanel för coronaviruset) för forskningsfråga 1

Vet du om att det är en coronapandemi i samhället nu?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

Har du haft någon ledighet under sommaren 2020 (1 juni – 31 augusti)?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

Ungefär hur många fritidsresor i Sverige har du gjort under 2020 (1 juni – 31 augusti)? (Med fritidsresa menas en resa som du gör på fritiden till ett resmål utanför den vanliga omgivningen där du brukar vistas. Räkna exempelvis med resor till fritidshuset och resor för att besöka släkt och vänner. Räkna inte med kortare resor som görs ofta och regelbundet varje vecka. En fritidsresa kan göras med eller utan övernattning.)

Totalt hur många nätter varade den här resan? (Om övernattning inte ingått så svarar du noll).

Vilket var ditt huvudsakliga syfte med resan? (resan i Sverige längst ifrån ditt hem sommarledigheten 2020).

☐ Lugn och ro, avkoppling	☐ Byta miljö, komma bort
☐ Uppleva spänning, ha roligt	☐ Uppleva och lära mig nya saker
☐ Att vara med vänner/familj	

Vilka aktiviteter ägnade du dig åt resan? (resan i Sverige längst ifrån ditt hem sommarledigheten 2020).

☐ Sol och badaktiviteter	☐ Uppleva naturen
☐ Titta på kulturevenemang, museer och utställningar	☐ Matupplevelse
☐ Delta i kulturevenemang	☐ Besöka släkt och vänner
☐ Delta i idrottsevenemang	☐ Shopping, inköpsresa
☐ Besöka tema-/nöjespark	☐ Vistelse i eget fritidshus kurser
☐ Nöjen, underhållning, nattliv	☐ Utbildning, studier
☐ Motion och friluftsliv	☐ Hälsa, spa, kurort
	☐ Uppleva storstadsmiljö

Vilket var ditt huvudsakliga transportmedel under resan (resan i Sverige längst ifrån ditt hem sommarledigheten 2020) (Markera det transportmedel du färdades längst sträcka med).

☐ Flyg	☐ Hyrbil
☐ Fritidsbåt	☐ Husbil
☐ Passagerarbåt	☐ Bil + husvagn
☐ Tåg	☐ MC
☐ Buss	☐ Annat
☐ Personbil	

Vilken var din huvudsakliga boendeform under resan? (resan i Sverige längst ifrån ditt hem under sommarledigheten 2020).

☐ Hotell	☐ Hyrd stuga, lägenhet eller annat boende
☐ Vandrarhem	☐ Eget fritidshus eller lägenheter
☐ Camping (betald)	☐ Hos släkt eller vänner utan kostnad
☐ Fri Camping (ej betald)	☐ Övernattade inte (hade därför inget boende)
☐ Annat boende, vänligen specificera _	

Har du varit utomlands under din ledighet sommaren 2020 (1 juni – 31 augusti)?

- ☐ Ja
☐ Nej

Vänligen, specificera land/länder som du besökt under din sommarledighet 2020 (1 juni – 31 augusti)

Under vilken tidsperiod var du utomlands under din ledighet sommaren 2020, uppge datum för utresa och hemresa (om du gjort många resor ber vi dig uppge datum för det resmål som ligger längst bort).

Vilket var ditt huvudsakliga syfte med denna utlandsresa under sommarledigheten 2020?

☐ Lugn och ro, avkoppling	☐ Byta miljö, komma bort
☐ Uppleva spänning, ha roligt	☐ Uppleva och lära mig nya saker
☐ Att vara med vänner/familj	

Vilka aktiviteter ägnade du dig åt under denna utlandsresa under sommaren 2020 (du kan markera flera alternativ).

☐ Sol och badaktiviteter	☐ Uppleva naturen
☐ Titta på kulturevenemang, Museer och utställningar	☐ Matupplevelse
☐ Delta i kulturevenemang	☐ Besöka släkt och vänner
☐ Delta i idrottsevenemang	☐ Shopping, inköpsresa
☐ Besöka tema-/nöjespark	☐ Vistelse i eget fritidshus kurser
☐ Nöjen, underhållning, nattliv	☐ Utbildning, studier
☐ Motion och friluftsliv	☐ Hälsa, spa, kurort
	☐ Uppleva storstadsmiljö

Vilken var ditt huvudsakliga transportmedel under denna resa sommaren 2020? (Markera det transportmedel du färdades längst sträcka med.

☐ Flyg	☐ Hyrbil
☐ Fritidsbåt	☐ Husbil
☐ Passagerarbåt	☐ Bil + husvagn
☐ Tåg	☐ MC
☐ Buss	☐ Annat
☐ Personbil	

Vilken var din huvudsakliga boendeform under resan utomlands sommaren 2020? (Om du gjort många resor så ber vi dig uppge boendeform för det resmål som ligger längst bort).

☐ Hotell	☐ Hyrd stuga, lägenhet eller annat boende
☐ Vandrarhem	☐ Eget fritidshus eller lägenheter
☐ Camping (betald)	☐ Hos släkt eller vänner utan kostnad
☐ Fri Camping (ej betald)	☐ Övernattade inte (hade därför inget boende)
☐ Annat boende, vänligen specificera _ _ _ _ _	

Bilaga 4: Enkätfrågor från webbenkäten (Roos webbpanel för coronaviruset) för forskningsfråga 2

Personlighet

I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på dig? Jag ser mig själv som någon som...

... är reserverad [mäter omvänd utåtriktning]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 5)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 4)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 2)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 1)

... är i allmänhet tillitsfull [mäter välvillighet]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

... tenderar att vara lat [mäter omvänd målinriktning]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 5)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 4)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 2)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 1)

... är avspänd, hanterar stress väl [mäter omvänd ängslighet]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 5)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 4)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 2)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 1)

... har få konstnärliga intressen [mäter omvänd öppenhet]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 5)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 4)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 2)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 1)

... är utåtriktad, sällskaplig [mäter utåtriktning]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

... tenderar att hitta fel hos andra [mäter omvänd välvillighet]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 5)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 4)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 2)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 1)

... gör ett grundligt jobb [mäter målinriktning]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

... blir lätt nervös [mäter ängslighet]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

... har livlig fantasi [mäter öppenhet]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

Oro för Covid-19

Vart jag har varit under sommarledigheten 2020 har påverkats av oro för coronapandemin i allmänhet

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

Faktorer relaterade till fritidsresor

1. Varaktighet, längsta resan från hemmet. Mäts genom den längsta tiden av följande två alternativ:

- Totalt hur många nätter varade den här resan? (Om övernattning inte ingått så svarar du noll): _____
- För respondenter som varit utomlands: Under vilken tidsperiod var du utomlands under din ledighet sommaren 2020, uppge datum för utresa och hemresa (om du gjort många resor ber vi dig uppge datum för det resmål som ligger längst bort). _____.

2. Destinationens avstånd, längsta resan från hemmet. Mäts genom det längsta avståndet av följande två alternativ:

- Hur långt ifrån ditt hem har du som längst varit i Sverige under sommarledigheten 2020 (1 juni – 31 augusti)? Vänligen svara i kilometer (enkel väg): _____
- För respondenter som varit utomlands: Vänligen, specificera land/länder som du besökt under din sommarledighet 2020 (1 juni – 31 augusti): _____. [Avståndet är beräknat genom Google från landskapet där respondenten bor till det land som respondenten besökt. Om respondenten besökt flera länder så inkluderas det land som ligger längst ifrån landskapet där respondenten bor.]

3. Antal fritidsresor. Mäts genom summan av följande två frågor:

- Ungefär hur många fritidsresor i Sverige har du gjort under 2020 (1 juni – 31 augusti)? (Med fritidsresa menas en resa som du gör på fritiden till ett resmål utanför den vanliga omgivningen där du brukar vistas. Räkna exempelvis med resor till fritidshuset och resor för att besöka släkt och vänner. Räkna inte med kortare resor som görs ofta och regelbundet varje vecka. En fritidsresa kan göras med eller utan övernattning): _____
- Vänligen, specificera land/länder som du besökt under din sommarledighet 2020 (1 juni – 31 augusti): _____

4. Utlandsresa. Mäts genom frågan:

Har du varit utomlands under din ledighet sommaren 2020 (1 juni – 31 augusti)?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

Nöjdhet med sommarledigheten

På det hela taget, hur nöjd är du med ledigheten sommaren 2020 (1 juni – 31 augusti)

- ☐ Väldigt nöjd (kodat som 4)
- ☐ Ganska nöjd (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt nöjd (kodat som 2)
- ☐ Inte alls nöjd (kodat som 1)

Bilaga 5: Enkätfrågor från webbenkäten (Roos webbpanel för coronaviruset) för forskningsfråga 3

Demografiska-, geografiska- och socioekonomiska faktorer

Demografiska faktorer

Ålder

Vilket år är du född: _ _ _ _ _

Kön

Är du?:

- ☐ Kvinna (kodat som 1)
- ☐ Man (kodat som 0)
- ☐ Annat (kodat som bortfall)

Geografiska faktorer

Var bor du? (kodat med landsdel som respondenten bor i)

- ☐ Gästrikland (kodat som Norrland)
- ☐ Hälsingland (kodat som Norrland)
- ☐ Medelpad (kodat som Norrland)
- ☐ Ångermanland (kodat som Norrland)
- ☐ Västerbotten (kodat som Norrland)
- ☐ Norrbotten (kodat som Norrland)
- ☐ Härjedalen (kodat som Norrland)
- ☐ Jämtland (kodat som Norrland)
- ☐ Lappland (kodat som Norrland)
- ☐ Uppland (kodat som Svealand)
- ☐ Södermanland (kodat som Svealand)
- ☐ Västermanland (kodat som Svealand)
- ☐ Närke (kodat som Svealand)
- ☐ Värmland (kodat som Svealand)
- ☐ Dalarna (kodat som Svealand)
- ☐ Västergötland (kodat som Götaland)
- ☐ Dalsland (kodat som Götaland)
- ☐ Östergötland (kodat som Götaland)
- ☐ Småland (kodat som Götaland)
- ☐ Öland (kodat som Götaland)
- ☐ Gotland (kodat som Götaland)
- ☐ Bohuslän (kodat som Götaland)
- ☐ Skåne (kodat som Götaland)
- ☐ Halland (kodat som Götaland)
- ☐ Blekinge (kodat som Götaland)

Socioekonomiska faktorer

Inkomst

Vilken är den ungefärliga sammanlagda årsinkomsten i kronor för samtliga personer i ditt hushåll före skatt (pension, studiemedel etc. ska räknas in)?: _ _ _ _ _

☐ Vill inte svara

Utbildning

Vilken skolutbildning har du? Markera det alternativ som du anser passar bäst in på dig. Om du ännu inte avslutat din utbildning, markera den du genomgår för närvarande:

- ☐ Ej fullgjort grundskola eller motsvarande obligatorisk skola (kodat som 0)
- ☐ Grundskola eller motsvarande obligatorisk skola (kodat som 0)
- ☐ Studier vid gymnasium, folkhögskola eller motsvarande (kodat som 0)
- ☐ Examen från gymnasium, folkhögskola eller motsvarande (kodat som 0)
- ☐ Eftergymnasial utbildning, ej högskola (kodat som 0)
- ☐ Studier vid högskola/universitet (kodat som 0)
- ☐ Examen från högskola/universitet (kodat som 1)
- ☐ Studier vid/examen från forskarutbildning (kodat som 1)

Psykologiska faktorer

Oro

Generell oro

Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden?

Globala epidemier

- ☐ Mycket oroande (kodat som 4)
- ☐ Ganska oroande (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt oroande (kodat som 2)
- ☐ Inte alls oroande (kodat som 1)

Förändringar i jordens klimat

- ☐ Mycket oroande (kodat som 4)
- ☐ Ganska oroande (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt oroande (kodat som 2)
- ☐ Inte alls oroande (kodat som 1)

Miljöförstöring

- ☐ Mycket oroande (kodat som 4)
- ☐ Ganska oroande (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt oroande (kodat som 2)
- ☐ Inte alls oroande (kodat som 1)

Specifik oro

I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på dig? Jag ser mig själv som någon som...

...oroade mig för Corona när jag planerade sommaren 2020

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

... oroade mig för Corona när jag var ledig under sommaren 2020

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

Tänk nu på din sommarledighet 2020 (1 juni till 31 augusti). I vilken utsträckning har följande orosfaktorer påverkat dina val av platser.

Vart jag har varit under sommarledigheten 2020 har påverkats av...

... oro för att själv bli sjuk i Corona

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

... oro för att sprida Corona till andra

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

...oro för att inte kunna resa till olika platser som en följd av Corona

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

...oro för sämre stämning på olika platser som en följd av Corona

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

...oro för att inte vara välkommen till olika platser som en följd av Corona

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

... oro för att andra människor tycker att jag reser oansvarigt som en följd av Corona

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

... oro för sämre privatekonomi som en följd av Corona

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

...oro för coronapandemin i allmänhet

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

...oro för klimatet/miljön av mitt resande (inte kopplat till Corona)

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

...oro för att andra människor tycker att jag reser oansvarigt utifrån klimat/miljöpåverkan

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

Praktiska hinder

Tänk nu på din sommarledighet 2020 (1 juni till 31 augusti). I vilken utsträckning har följande praktiska hinder påverkat dina val av platser.

Vart jag har varit under sommarledigheten 2020 har påverkats av...

...reseförbud

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

...inställda transportmedel

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

...att lokala turistattraktioner/aktiviteter inte varit tillgängliga (restriktioner/förbud att besöka)

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

Värderingar

Hur viktigt tycker du att följande saker är för dig?

Ett behagligt liv

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Ett spännande liv

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Självförverkligande

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

En värld i fred

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

En vacker värld

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Jämlikhet

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Familjetrygghet

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Frihet

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Lycka

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Inre harmoni

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Kärlek

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Landets säkerhet

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Ett liv fullt av njutning

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Frälsning

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Självaktning

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Socialt anseende

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Sann vänskap

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Visdom

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

Att resa utomlands under sommarledigheten

- ☐ Mycket viktigt (kodat som 5)
- ☐ Ganska viktigt (kodat som 4)
- ☐ Varken viktigt eller oviktigt (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt viktigt (kodat som 2)
- ☐ Inte alls viktigt (kodat som 1)

I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på dig? Jag ser mig själv som någon som...

... tänker mer på mig själv än på andra [mäter självförbättrande]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

... öppen för förändring och att lämna det gamla [mäter öppenhet för förändring]

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

Personlighet

Se bilaga 4.

Bilaga 6: Rekryteringsfrågor, intervjuförfrågan och intervjuguide för forskningsfråga 4

Rekryteringsfrågor

I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på dig? Jag ser mig själv som någon som...

...vanligtvis reser utomlands under sommarledigheten

- ☐ Stämmer absolut inte (kodat som 1)
- ☐ Stämmer ganska dåligt (kodat som 2)
- ☐ Stämmer varken bra eller dåligt (kodat som 3)
- ☐ Stämmer ganska bra (kodat som 4)
- ☐ Stämmer absolut (kodat som 5)

På det hela taget, hur nöjd är du med ledigheten sommaren 2020 (1 juni – 31 augusti)

- ☐ Väldigt nöjd (kodat som 4)
- ☐ Ganska nöjd (kodat som 3)
- ☐ Inte särskilt nöjd (kodat som 2)
- ☐ Inte alls nöjd (kodat som 1)

Om det går bra att kontakta dig för en senare intervju, vänligen uppge din email/telefonnummer: _____

Intervjuförfrågan via email

För ungefär ett år sedan deltog du i en enkätundersökning där jag frågade dig om din sommarledighet 2020, den första Covid-19 sommaren.

Då du uppgivit att du är en person som i allmänhet åker utomlands under sommarledigheten men inte gjorde detta under sommaren 2020 så önskar jag ställa några frågor angående detta.

Särskilt intressant är det eftersom du i enkäten uppgav att du var nöjd [eller missnöjd] med sommaren 2020. Jag önskar att du berättar vad som gjorde dig nöjd [eller missnöjd] samt hur du tänker kring utlandssemester framöver.

Intervjuguide

Frågar om informationen i intervjuförfrågan ovan stämmer (samtliga personer svarade ja).

Tydliggör att denna intervju handlar om den första Covid-19 sommaren och sommarledighet.

- Vart brukar du vanligtvis resa under sommarledigheten då du reser utomlands?
- Vad är det som lockar med att semestra utomlands under sommaren?
- Kan du berätta om hur du upplevde sommaren 2020?
- Vad var det som gjorde att du var nöjd [eller missnöjd] med sommaren 2020? (denna fråga var fokus för intervjun och beroende på svar så ställdes olika följdfrågor).
- Varför reste du inte utomlands sommaren 2020?
- Var du orolig för Covid-19?
- Hur ser du på utlandssemester framöver?
- Hur tänker du kring miljöförstöring relaterat till utlandssemester?

Referenser

- Bartram, D. (2013). Scalar Equivalence of OPQ32: Big Five Profiles of 31 Countries. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 44 (1), 61–83.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology, *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- Chamorro-Premuzic, T. (2012). *Personality and individual differences*. BPS Blackwell: Glasgow, UK.
- Cialdini, R. B. (2001). *Influence. Science and practice*. Allyn & Bacon: Boston.
- Costa, P. T. & McCrae, R. R. (1992). Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI): Professional Manual; Psychological Assessment Resources: Odessa, Florida, US.
- Gunnarsson, M., Gustavsson, P., Holmberg, S. & Weibull, L (2015). *Statistical Evaluation of Six Short Five Factor Model Personality Measures Aiming for Potential Inclusion in the SOM Institute's National Surveys*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Kahneman, D. (2011). *Thinking, fast and slow*. Farrar, Straus and Giroux: New York, US.
- Kamb, A., Lundberg, E., Larsson, J. & Nilsson, J. (2020). *Flygresorna och klimatet. Utsläppsminskningar och acceptans för klimatsmartare alternativ*. CFT-Rapport 2020:01. Centrum för turism, Göteborgs universitet.
- Larsen, S., Brun, W. & Øgaard, T. (2009). What tourists worry about – Construction of a scale measuring tourist worries. *Tourism Management*, 30(2), 260–265.
- Larsson, J. & Nässen, J., (2019). Konsumtionens klimatpåverkan – Trender, mål och styrmedel. I Roos, J. M. (red.), Konsumtionsrapporten 2019: Orosmoln (s. 54–67). Göteborg: Centrum för konsumtionsforskning, Göteborgs universitet.
- Lundberg, E. (2015). Tursimexport – Utländska besökares konsumtion i Sverige. I Roos, J. M. (red), Konsumtionsrapporten 2015 (s. 30–36). Göteborg: Centrum för konsumtionsvetenskap, Göteborgs universitet.
- Mitchell, V. W. & Greatorex, M. (1993). Risk perception and reduction in the purchase of consumer services. *Service Industries Journal*, 13(4), 179–200.
- Murray, K. B. & Schlacter, J. L. (1990). The impact of services versus goods on consumers' assessment of perceived risk and variability. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 18(1), 51–65.
- Oscarsson, H. (2012). Värderingsförändringar i Sverige 1988-2011. I Weibull, L. Oscarsson, H. & Bergström, A. (red). *I framtidens skugga*. (s. 527– 538). Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Pearce, P. L. & Lee, U-I. (2005). Developing the travel career approach to tourist motivation. *Journal of Travel Research*, 43(3), 226–237.
- Pennington-Gray, L. & Schroeder, A. (2013). International tourist's perceptions of safety & security: the role of social media. *Matkailututkimus*, 9(1), 7–20.

- Psykologiguiden (2021). Psykologilexikon. *Tematisk analys*. Nedladdat från <https://www.psykologiguiden.se/psykologilexikon/?Lookup=tematisk%20analys> den 16 december 2021.
- Rammstedt, B. & John, O. P. (2007). Measuring personality in one minute or less: A 10-items short version of the big five inventory in English and German. *Journal of Research in Personality*. 41(1), 203–212.
- Regeringskansliet (2022). *Sverige under pandemin*. Slutbetänkande av Coronakommissionen, SOU 2022:10, Regeringskansliet.
- Rokeach, M. (1973). *The Nature of Human Values*. The Free Press: New York, US.
- Roos, J. M. (2020) *Konsumtionsrapporten 2020, Acceleration*. Göteborg: Centrum för konsumtionsforskning, Göteborgs universitet.
- Roos, J. M. (2020b) *Individuella skillnader i hamstring och social distansering under coronapandemin i Sverige*. SOM-undersökningen om coronaviruset 2020. Göteborg: SOM-Institutet, Göteborgs universitet.
- SCB (2020). *Enkäten för undersökningen "Undersökning om resor i Sverige och utomlands"*. Nedladdat från <https://tillvaxtverket.se/download/18.6b53b820179177960c38e4a2/1621337542038/Blankett%202020.pdf>. Samarbete mellan Tillväxtverket och Statistiska Centralbyrån (SCB).
- Schwartz, S. H. (1994). Are there universal aspects in the structure and content of human values? *Journal of Social Issues*. 50(4), 19–45.
- Tillväxtverket (2020). *Fakta om svensk turism*. Rapport.
- Tillväxtverket (2021). *Sommarturismen 2021*. Nedladdat från <https://tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/resultat-fran-turismundersokningar/2021-10-14-sommarturismen-2021.html>
- Travel News (2020). *Resebranschen värst drabbad*. Publicerad 4 August 2020. Retrieved 16th of August, at <https://www.travelnews.se/sverige/turism/resebranschen-varst-drabbad-attav-tio-permitterade/>
- Wolff, K. & Larsen, S. (2013). Tourist worries – Here and now vs. there and then: The effect of items wording in the Tourist Worry Scale. *Tourism Management*, 35, 284–287.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

CFT-RAPPORT 2022:01

Centrum för turism, CFT, bildades 2007 och är en samverkansplattform för akademi och näringsliv. Centrumet är fakultetsöverskridande och innefattar Handelshögskolan, Konstnärliga fakulteten, Naturvetenskapliga fakulteten samt Humanistiska fakulteten.

Vid CFT möts forskare för att bedriva tvärvetenskaplig forskning om hållbar turism, evenemang och destinationsutveckling. Syftet är att bidra med kunskapsutveckling inom besöksnäringen i Sverige och på så sätt främja en ekonomiskt, miljömässigt, kulturellt och socialt hållbar utveckling.

Centrum för turism samarbetar med lokala, regionala och nationella aktörer, och stöds av Göteborg & Co, Turistrådet Västsverige och Göteborgs universitet.

www.gu.se/turism

GÖTEBORGS UNIVERSITET